

Årsredovisning 2016

Innehållsförteckning

Generaldirektören har ordet	4
Om Rättsmedicinalverket	6
Rättsmedicinalverkets vision	6
Organisationskiss	7
Rättsgenetik	8
Rättskemi	8
Rättsmedicin	9
Rättspsykiatri	10
Forskning och utveckling	11
Medicinsk åldersbedömning	11
Åtterrapporeringskrav enligt regleringsbrevet	12
Effektivitet och kvalitet	12
Effektiv intern styrning och kontroll	13
Kompetensförsörjning	14
Måluppfyllelse	15
Resultatredovisning	16
Rättsgenetik	16
Rättskemi	20
Rättsmedicin	27
Rättspsykiatri	36
Medicinska åldersbedömningar	44
Forskning och utveckling	44
Övrig åiterrapportering och redovisning	47
Kostnader och intäkter redovisat på verksamhetsområden	56
Finansiell redovisning	60
Sammanställning över väsentliga uppgifter	60
Resultaträkningar	61
Balansräkning	63
Anslagsredovisning	64
Tilläggsupplysningar	65
Noter	68
Tabell- och figurförteckningar	76

RMV ska redovisa och analysera verksamhetens resultat i förhållande till de uppgifter som framgår av förordningen (2007:976) med instruktion för RMV och till vad regeringen har angett i regleringsbrevet eller i något annat beslut. Årsredovisningen följer kraven i förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt strukturen i det regleringsbrev som gällt för Rättsmedicinalverket, RMV, år 2016. RMV:s verksamhet återfinns bland statsutgifterna inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet (UO 4) och indelas i verksamhetsområdena

- Rättpsykiatri
- Rättsmedicin
- Rättskemi
- Rättsgenetik

Generaldirektören har ordet

Rättsmedicinalverket är en viktig aktör och länk i rättskedjan och bidrar till ett rättssäkert samhälle. Det är innebörden i den vision som medarbetarna har arbetat fram och som har trätt i kraft under året. Syftet är att visionen och kärnvärdena – opartiskhet, expertkunskap och kvalitet – ska genomsyra all verksamhet som bedrivs inom myndigheten. Arbetet fortsätter nu med att identifiera hur kärnvärdena påverkar den dagliga verksamheten på avdelningarna.

Statskontoret fick under hösten 2015 ett regeringsuppdrag att göra en analys av Rättsmedicinalverket. Statskontoret lämnade sin rapport till regeringen den 25 februari. Det är med stor glädje jag konstaterar att Statskontoret finner att Rättsmedicinalverket överlag uppnått goda resultat och att myndigheten i allt väsentligt fullgör sitt uppdrag. Statskontoret pekar också på att det finns utrymme för samordningsvinster inom verksamheten och lämnar en rad förslag till förbättringar. Med anledning av det har Rättsmedicinalverket påbörjat en översyn av organisationsstrukturen, processer och arbetsätt.

För att uppnå större enhetlighet och tydlighet samt ett ökat samarbete mellan enheterna, har en ny organisation beslutats som innebär att tre övergripande avdelningar inrättas inom verksamhetsområdena rättsmedicin, rättspsykiatri respektive rättsgenetik och rättskemi. Rekrytering har gjorts av tre avdelningschefer som kommer att ingå i myndighetens ledningsgrupp. Den nya organisationen träder i kraft den 1 januari 2017.

Säkerhetsfrågorna har varit i fokus och en ny tjänst som säkerhetschef har inrättats. Syftet är att öka säkerheten för medarbetarna samt intagna som genomgår rättspsykiatriska undersökningar och andra personer som vistas i myndighetens lokaler. En översyn av de styrande dokumenten om säkerhetsfrågor har också gjorts.

Kvalitetsarbetet inom rättsmedicin har lett till att dödsfallsutredningarna ackrediterats av Swedac. Verksamheten inom rättsgenetik och rättskemi är sedan tidigare ackrediterade. Kvalitetsarbetet fortsätter nu med att även ackreditera rättsintygsverksamheten och § 7-utredningarna.

Inom rättspsykiatri har belastningen varit stor, inte minst för läkargrupperna där bemanningsläget inte varit optimalt. Trots det har de rättspsykiatriska avdelningarna kunnat uppfylla sitt uppdrag och leverera med samma goda kvalitet som tidigare. Detsamma gäller för de rättsmedicinska avdelningarna som genom ett förändrat arbetsätt med fokus på bland annat processerna har lyckats korta ned handläggningstiderna för dödsfallsutredningarna avsevärt. Den forskning och utveckling som bedrivs inom myndigheten har också fortsatt med lika stor

---

intensitet som tidigare, inte minst inom ramen för rättskemin och rättsgenetiken.

I maj fick Rättsmedicinalverket förtroendet från regeringen att utifrån aktuell forskning och beprövad erfarenhet påbörja genomförandet av medicinska åldersbedömningar inom ramen för ansökningar om uppehållstillstånd. I uppdraget ingår även att öka förmågan och kapaciteten på detta område, samt att utveckla förmågan att genomföra dessa bedömningar inom ramen för brottmålsprocessen. Ett omfattande och intensivt arbete har pågått med att planera och bygga upp verksamheten. Arbetet har tagit en del resurser i anspråk från den ordinarie verksamheten, men har bedrivits med stort engagemang från medarbetarnas sida. Det är därför med stor tillförsikt och stolthet jag ser fram emot att verksamheten kan sätta i gång under första kvartalet 2017.

Stockholm den 22 februari 2017

Om Rättsmedicinalverket

Som expertmyndighet har Rättsmedicinalverket, RMV, en viktig roll inom rättsväsendet. Myndigheten utför sakkunniga och kvalitetssäkrade analyser och bedömningar som hjälper polis, åklagare och domstolar i brottmål.

RMV:s medarbetare har hög kompetens och stor expertkunskap. De bedömningar som görs vilar på vetenskaplig grund. För att upprätthålla en verksamhet som bedrivs rättssäkert, effektivt och med hög kvalitet, är forskning och utveckling en viktig del. Rättsmedicinalverkets lokaler är anpassade efter verksamheten och uppfyller särskilda krav på arbetsmiljö och säkerhet.

Sammanlagt har myndigheten 470 anställda, 144 anställda med tidsättning och ytterligare 17 kontrakterade, fördelade på nio platser runt om i landet, samt ett ledningskansli i Stockholm. Den geografiska spridningen ökar behovet av samordning vad gäller planering, kompetensförsörjning, kvalitetsarbete samt forskning och utveckling.

Rättsmedicinalverkets vision

Rättsmedicinalverket är en viktig aktör och länk i rättskedjan och bidrar till ett rättssäkert samhälle.

Kärnvärden

OPARTISK:	Rättsmedicinalverket förhåller sig opartiskt.
EXPERTKUNSKAP:	Rättsmedicinalverket gör bedömningar utifrån expertkunskap och vetenskaplig grund.
KVALITET:	Rättsmedicinalverket ger tillförlitliga svar.

Rättsmedicinalverkets långsiktiga mål

År 2030 är Rättsmedicinalverket en stabil, välkänd och förtroendeingivande aktör i rättsväsendet – för samhället.

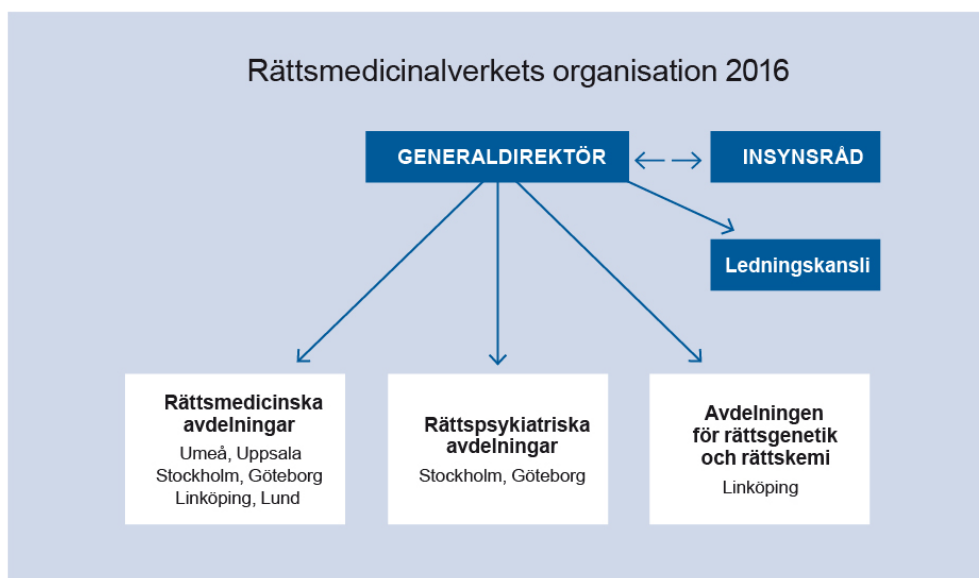
Levande framtidsbeskrivning

År 2030 är Rättsmedicinalverket en förebild inom det forensiska området med samarbeten både nationellt och internationellt.

Rättsmedicinalverket ligger ständigt i framkant och arbetar enligt aktuell vetenskap med de bäst lämpande metoderna och den bästa tekniken på ett noggrant och rätts-säkert sätt.

Rättsmedicinalverket är en attraktiv arbetsplats där medarbetarna har hög kompetens som ständigt utvecklas.

Organisationsskiss

Rättsgenetik

Verksamhetsområdet rättsgenetik ingår i avdelningen för rättsgenetik och rättskemi i Linköping. I verksamheten arbetar 13 medarbetare, främst civilingenjörer och molekylärbiologer. Enheten har hela landet som upptagningsområde och hanterar bland annat utredningar om faderskap, föräldraskap och släktskap åt olika beställare till exempel Migrationsverket, socialförvaltningar, domstolar och privatpersoner.

Varje år utreder den rättsgenetiska verksamheten faderskapet i cirka 1 500 ärenden. Ungefär lika många släktutredningar görs på uppdrag av Migrationsverket i ärenden om återförening av familjer. Analys, bedömning och tolkning görs med kvalitetssäkrade metoder i två av varandra oberoende omgångar.

Genetisk analys av plötslig hjärtdöd och farmakogenetiska undersökningar utförs på uppdrag av RMV:s avdelningar för rättsmedicin i samband med obduktioner. På uppdrag av sjukvården utförs chimäranalyser av benmärgstransplanterade patienter och även sjukvården kan beställa farmakogenetiska undersökningar. Utöver dessa ärenden utförs artbestämningar på uppdrag av polisen och den rättsmedicinska verksamheten.

Rättskemi

Verksamhetsområdet rättskemi ingår i avdelningen för rättsgenetik och rättskemi i Linköping. I verksamheten arbetar cirka 114 medarbetare, främst biomedicinska analytiker, kemister och biologer. Enheten har hela landet som upptagningsområde. Uppdraget är att utföra analyser och bestämma mängden av olika substanser i biologiskt material som blod, urin, hår och vävnader från människor för att påvisa eventuell förekomst av alkohol, narkotika, dopingpreparat, läkemedel och gifter. Utöver analys av förekomst av olika substanser ingår även att på uppdrag av domstolar, polis och åklagare i vissa ärenden utföra farmakologisk tolkning och bedömning av de resultat som har framkommit.

Varje år expedieras närmare 90 000 ärenden och antalet analyser är cirka 700 000.

Rättsmedicin

Den rättsmedicinska verksamheten bedrivs vid de rättsmedicinska avdelningarna i Göteborg, Linköping, Lund, Stockholm, Umeå och Uppsala. Inom rättsmedicin arbetar sammanlagt 138 medarbetare, bland annat rättsläkare med specialistkompetens i rättsmedicin, ST-läkare som genomför sin specialiseringsutbildning i rättsmedicin, rättsmedicinska assistenter, rättsmedicinska utredare, biomedicinska analytiker och administratörer. Nattetid och helger finns vid varje avdelning en läkare i beredskap för att biträda vid platsundersökningar eller för att utföra undersökningar och rättsintyg på begäran av polis eller åklagare.

Rättsmedicinska undersökningar

Vid RMV genomförs rättsmedicinska undersökningar. Med rättsmedicinsk undersökning avses enligt 12 § lagen (1995:832) om obduktion m.m. rättsmedicinsk obduktion eller rättsmedicinsk likbesiktning. En rättsmedicinsk obduktion innebär enligt 4 § att en yttre undersökning görs av kroppen efter en avliden samt att den öppnas och undersöks invändigt. En rättsmedicinsk undersökning av en avliden får göras om undersökningen kan vara av betydelse för utredningen av ett dödsfall som har inträffat under sådana omständigheter att det inte skäligen kan bortses från möjligheten att dödsfallet har samband med ett brott, t.ex. mord, eller det kan misstänkas ha förekommit fel eller försummelse inom hälso- och sjukvården. En sådan undersökning får också göras om ett dödsfall kan ha orsakats av yttre påverkan och undersökningen behövs för att fastställa dödsorsaken, eller vinna upplysningar av särskild vikt för miljöskydd, arbetarskydd, trafiksäkerhet eller annat liknande intresse. Rättsmedicinska undersökningar görs även för att fastställa en avlidens identitet.

Vid en rättsmedicinsk undersökning kan blod och andra vävnader skickas för analys till RMV:s avdelning för rättsgenetik och rättskemi i Linköping. Även röntgenundersökningar samt neuropatologiska- och histopatologiska undersökningar kan göras inom ramen för den rättsmedicinska undersökningen.

Rättsintyg

Ett rättsintyg är ett skriftligt medicinskt utlåtande av läkare som hämtas in av polisen eller en åklagarmyndighet i syfte att användas i en brottsutredning eller som bevis i en rättegång i ett brottmål. De utfärdas av rättsläkare vid RMV eller av kontrakterade läkare och kan avse både personer som har blivit utsatta för brott och personer som är misstänkta för brott. Rättsintygen är baserade på kroppsundersökningar, patientjournalanteckningar eller bilder och förhørsprotokoll från polisen.

Rättsodontologisk verksamhet

RMV bedriver rättsodontologisk verksamhet i anslutning till den rättsmedicinska verksamheten. Vid identifiering av en avliden röntgas tänderna och röntgenbilderna jämförs sedan med tandvårdens tandvårdsjournaler eller röntgenbilder. RMV för ett register över försvunna personer och oidentifierade kroppar. I detta register görs sökningar när identiteten på en avliden är okänd och vid efterlysningar från Interpol när oidentifierade avlidna har påträffats utomlands. Rättsodontologerna skriver även rättsintyg beträffande personer som har utsatts för brott och misstänkta.

Vid den rättsodontologiska verksamheten arbetar två rättsodontologer. RMV har även kontrakt med flera identifieringskunniga tandläkare som vid behov utför tand-identifieringar.

Rättspsykiatri

Den rättspsykiatriska utredningsverksamheten bedrivs vid RMV:s rättspsykiatriska avdelningar i Göteborg och Stockholm. Av 1 § lagen (1991:1137) om rättspsykiatrisk undersökning framgår att rätten i brottmål får besluta om rättspsykiatrisk undersökning, RPU, i syfte att bedöma om det finns medicinska förutsättningar att överlämna den misstänkte till rättspsykiatrisk vård enligt 31 kap. 3 § brottsbalken. Det sker om den misstänkte har begått gärningen under påverkan av en allvarlig psykisk störning.

En rättspsykiatrisk undersökning av en häktad person tar vanligen fyra veckor. Under perioden undersöks den misstänkte av ett team bestående av rättspsykiater, psykolog, forensisk socialutredare och omvårdnadspersonal.

Oftast föregås den rättspsykiatriska undersökningen av en mindre så kallad § 7-undersökning. Det är en timplång utvärdering som kan resultera i att RMV rekommenderar domstolen att gå vidare och begära en rättspsykiatrisk undersökning.

Inom den rättspsykiatriska utredningsverksamheten finns 164 medarbetare och cirka 137 anställda med timersättning. Personalgruppen utgörs av rättspsykiater (läkare med specialistkompetens i rättspsykiatri), psykiater som genomför sin specialistutbildning i rättspsykiatri (ST-läkare), psykologer, forensiska socialutredare, sjuksköterskor, mentalskötare och administrativ personal. Vid rättspsykiatrin finns den enda verksamheten inom RMV som bedrivs dygnet runt. Nattetid och helger finns, förutom personal på vistelseavdelningarna, läkare och beslutsfattare i beredskap med häktesbefogenheter.

Utredningar om risk för återfall i brottslighet enligt lagen (2006:45) om omvandling av fängelse på livstid genomförs av RMV antingen vid avdelningarna eller vid den kriminalvårdsanstalt där den som ska undersökas är placerad.

Forskning och utveckling

RMV har enligt 2 § i förordningen (2007:976) med instruktion för Rättsmedicinalverket att särskilt svara för bland annat utvecklingsarbete och stöd åt forskning av betydelse för verksamheten. Forskningen ska vara av operativ betydelse. Målet med forskningen är att öka kunskaperna inom verksamheten, skapa ett kritiskt förhållningssätt till det egna arbetet, lägga grunderna till en vetenskaplig utveckling och en verksamhet med god kvalitet, samt ge medarbetare förutsättningar att tillägna sig en god vetenskaplig utbildning. Vid myndigheten finns en särskild samordningsansvarig för forskningsverksamheten.

Medicinsk åldersbedömning

Den 19 maj 2016 fick RMV regeringens uppdrag att utifrån aktuell forskning och beprövad erfarenhet påbörja genomförandet av medicinska åldersbedömningar inom ramen för ansökningar om uppehållstillstånd. I uppdraget ingår även att öka förmågan och kapaciteten på detta område, samt att utveckla förmågan att genomföra medicinska åldersbedömningar inom ramen för brottmålsprocessen.

Att genomföra medicinska åldersbedömningar är aktuellt för att bedöma olika åldersgränser. I asylärenden är frågan om huruvida någon är över eller under 18 år avgörande för om den asylsökande är att betrakta som ett barn eller inte. I brottmål är åldersgränserna 15, 18 respektive 21 år av betydelse för straffbarheten och påföljden.

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet

Effektivitet och kvalitet

Rättsmedicinalverket ska redovisa de åtgärder som har vidtagits för att säkerställa ett effektivt resursutnyttjande, en ekonomi i balans samt en god kvalitet i verksamheten. Redovisningen ska inkludera resultaten av genomförda kvalitetsuppföljningar.

Allmänt

RMV har påbörjat ett arbete med att ta fram en gemensam strategi för myndighetens kvalitetsarbete. Arbetet syftar till att sammanföra de olika verksamhetsområdena i en gemensam kvalitetsorganisation.

Rättspsykiatri

RMV:s mål är att kvalitetssäkra kärnprocesserna inom rättspsykiatri genom ackreditering eller certifiering, och arbetet med kvalitetssäkringen av § 7-utredningar och processen vid utredningar om omvandling av livstidsstraff till tidsbestämda straff har därför påbörjats. Nya föreskrifter om den rättspsykiatriska undersökningsverksamheten har tagits fram som syftar till att skapa ett mer enhetligt arbetssätt. Föreskrifterna har trätt i kraft den 15 februari. Uppföljning av dessa sker kontinuerligt och ett arbete har även påbörjats med att skriva en handledning för utredningsarbetet. Interna kvalitetsgranskningar görs genom kollegial återkoppling där varje utredare får läsa igenom och lämna synpunkter på en kollegas utredning samt svara på frågor om följsamheten till föreskrifterna.

Vad gäller § 7-undersökningar finns interna riktlinjer och en särskild checklista för granskning av kvaliteten. Under året har 102 § 7-undersökningar granskats enligt checklistan. Granskningen visar på god följsamhet och hög kvalitet.

Rättsmedicin

Dödsfallsutredningarna har under året ackrediterats av Swedac. Kvalitetsarbetet har till syfte att uppnå likvärdiga bedömningar och ett gemensamt kvalitetsledningssystem. Ett mål har varit att harmonisera de rättsmedicinska undersökningarna och höja den innehållsmässiga kvaliteten.

En projektgrupp har även tagit fram en ny modell som innebär att de rättsintyg som hittills har utfärdats av kontrakterade läkare, kommer att skrivas av rättsläkare vid myndigheten. Från och med den 1 januari 2017 kommer undersökningar och dokumentering av skador att göras av timanställda forensiska dokumentationsläkare och rättsintygen att skrivas av rättsläkare vid RMV. Ärendena kommer att fördelas mellan rättsläkarna enligt en fördelningsnyckel. Reformen syftar till att öka kvaliteten ytterligare och uppnå en jämnare fördelning av ärendena över landet och därigenom effektivisera handläggningen.

Ett arbete med att harmonisera hanteringen av identifieringsärenden har pågått. Resultatet är ett förändrat arbetssätt och en mer enhetlig hantering.

Rättsgenetik och rättskemi

Internrevisioner inom ramen för kvalitetsarbetet har genomförts i den rättsgenetiska och den rättskemiska verksamheten. Resultatet visar att den gemensamt framtagna dokumentationen är aktuell, uppfyller verksamhetens behov och krav samt är väl implementerad i verksamheten. Arbetssättet vid intern revision av metoder och analysinstrument har setts över och utökats med en årlig värdering av prestandan. Effektivare rutiner för inhämtning av underlag till internrevisionsarbetet har också införts.

Avdelningen deltar också regelbundet i externa kontrollprogram för jämförelse av analysresultat med andra laboratorier. De rättskemiska och rättsgenetiska verksamheterna har deltagit i 23 respektive sex olika externa kontrollprogram och genomgående visat goda resultat.

Inom rättsgenetik har en översyn av de övergripande dokumenten i ledningssystemet genomförts. Som ett resultat av projektet beskrivs samtliga ämnesområden på ett enhetligt sätt samt metoder och arbetsmoment är nu implementerade.

Swedac har återkommande tillsyn över de ackrediterade delarna inom de rättsgenetiska och rättskemiska verksamheterna.

Effektiv intern styrning och kontroll

Rättsmedicinalverket ska redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för att säkerställa en effektiv intern styrning och kontroll.

RMV har bedrivit ett stort antal insatser för att utveckla den interna styrningen. Verksamhetsplanering har utvecklats och arbete har påbörjats med en mer strukturerad uppföljning. En översyn av det stora antalet styrdokument har pågått i syfte att begränsa dessa och skapa ett mer överskådligt system. Därigenom kommer

internkommunikationen att kunna förbättras och styrsignalerna att bli tydligare för verksamheten.

Som en följd av den granskning som genomförts av Statskontoret, har en översyn av organisationen och beslutsvägarna inom myndigheten gjorts. Syftet är bland annat att underlätta samordningen och styrningen genom att inrätta tre avdelningar med en avdelningschef med ansvar för respektive verksamhetsområde. En del av de beslut som i dag ligger på generaldirektören kommer därigenom att delegeras till avdelningscheferna som är närmare den operativa verksamheten. Arbetet har genomförts med förankring i verksamheten. Cheferna och företrädare för fackförbunden har deltagit i arbetet med omorganisationen. Rekryteringen av avdelningscheferna har skett och den nya organisationen träder i kraft den 1 januari 2017.

Det verktyg för beslutsstöd som myndigheten har upphandlat kommer att kunna samla statistik och mätetal från flera olika system och vara ett hjälpmedel för att på ett enklare och effektivare sätt styra verksamheten.

Kompetensförsörjning

Rättsmedicinalverket ska redovisa hur myndigheten arbetar för att åstadkomma en kompetensförsörjning som är hållbar på både kort och lång sikt. Av redovisningen ska även framgå hur myndigheten arbetar med chefsförsörjning. Jämställdhetsperspektivet ska beaktas vid planering av åtgärder avseende kompetensförsörjning.

Att RMV har personal med rätt kompetens är avgörande för att myndigheten ska kunna fullgöra sitt uppdrag inom kärnverksamheten, men även inom forskningsverksamheten. RMV är en kunskapsintensiv verksamhet med många experter och konkurrerar med andra arbetsgivare om kvalificerad personal. Myndigheten har därför som mål att vara en attraktiv arbetsgivare.

Den bemanningsplan som gäller fram till 2018, RMV 2018, innehåller ett antal faktorer för att kunna attrahera och behålla personal. Som exempel kan nämnas att möjligheterna till forskning och kompetensutveckling för specialistläkare och annan personal. Bemanningsplanen innehåller också en strategisk plan för att säkra bemanningen av läkare mellan 2009 och 2018. Planen har följts, men behov av revidering finns. Arbeta med att besluta om en plan som ska gälla fram till 2025 har påbörjats och kommer att beslutas i samråd med de nya avdelningscheferna.

En kompetensförsörjningspolicy och en reviderad kompetensförsörjningsplan, som gäller till och med 2018, har arbetats fram och beslutats. I planen finns de kompetensutvecklingsinsatser som ska prioriteras under de kommande två åren för myndigheten som helhet och för respektive verksamhetsområde.

En konsultfirma har upphandlats som har varit delaktig i olika chefsutvecklingsinsatser, bland annat genom ett ledarutvecklingsprogram för gruppchefer som startade i juni och löper över en period om nio månader.

Måluppfyllelse

Måluppfyllelsen bedöms som god.

Resultatredovisning

Rättsgenetik

Av förordningen (2007:976) med instruktion för Rättsmedicinalverket framgår att myndigheten särskilt ska svara för

- rättsgenetiska undersökningar,
- information inom sitt ansvarsområde till andra myndigheter och enskilda, och
- internationellt samarbete inom sitt ansvarsområde.

Rättsmedicinalverket får också inom sitt ansvarsområde utföra uppdrag om verksamheten i övrigt medger det.

Ärendeutveckling rättsgenetik

Inflödet av släkt-, föräldra- och faderskapsärenden har minskat jämfört med 2015 (Tabell 1). Minskningen torde i första hand bero på en minskning av Migrationsverkets beställningar av ärenden om familjeåterföreningar till följd av den förändrade flyktingpolitiken. Antalet faderskapsärenden fortsätter att minska, eftersom många kommuner upphandlar externa leverantörer.

Tabell 1. Antal expedierade rättsgenetiska ärenden.

Ärendekategori	2014	2015	2016	Förändring % 2016 jmf 2015
Faderskapsärenden ¹	1 521	1 293	1 191	-7,9
Föräldraärenden	1 791	1 777	1 519	-14,5
Släktutredningar	69	61	68	11,5
ID-ärenden	98	124	122	-1,6
TOTALT	3 479	3 255	2 900	-10,9
Antal undersöka prov	11 278	10 731	9 645	-10,1

Källa: Fabian

¹ Ingen skillnad görs mellan pojkar och flickor vid beställning av faderskapsärenden. Beställningarna följer antalet födda pojkar och flickor (Statistiska Centralbyrån).

Handläggningstider

Den genomsnittliga handläggningstiden för faderskapsärenden har minskat jämfört med föregående år, men medianen av antal dagar från det att ärendet registrerades tills det expedierades har ökat (Tabell 2). Variationerna i den genomsnittliga handläggningstiderna beror på att enstaka ärenden kan vara öppna under lång tid, ibland flera år.

Tabell 2. Handläggningstid för expedierade rättsgenetiska ärenden.

Ärendekategori	Genomsnitt - dagar			Median - dagar		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Faderskap från ärenderegistrering	40	45	39	11	10	14
Faderskap från sista prov	14	14	8	5	6	5
Migration från ärenderegistrering	25	26	32	8	10	13
Migration från sista prov	11	14	12	7	8	7

Källa: Fabian

Teknikutveckling

Det mest omfattande uppdraget för rättsgenetik är släktutredningar. För att kunna möta den ökade säkerheten som utvecklingen kräver och för att kunna lösa mer komplexa fall, har antalet analyser som görs på varje inkommet prov ökat. Det innebär en högre statistisk säkerhet i varje ärende och att undersökningarna blir ännu säkrare samtidigt som materialet för att få fram de biologiska variationer som kan finnas i ett DNA-prov är bättre. Med samma arbetsinsats kan RMV alltså få fram mer information ur ett DNA-prov än tidigare. Metoden är validerad och införd i rutinen.

Vid mer komplexa ärenden där släktskapsförhållandena är avlägsna eller då flera alternativa hypoteser efterfrågas, till exempel om den tilltänkte mannen är far eller farbror till ett barn, krävs ytterligare genetisk information för att kunna säkerställa släktskapet med tillräckligt hög säkerhet. RMV har därför utvecklat mer omfattande genetiska metoder för dessa specialfrågeställningar med hjälp av nästa generations sekvenseringsteknik, NGS. Med denna metod kan nu ytterligare 140 genetiska varianter identifieras för varje ärende, vilket kan lösa dessa komplexa frågeställningar. Metoden är nu validerad och införd i rutin. Målet är att akkreditera metoden under 2017.

Flertalet droger och läkemedel bryts ned i kroppen med enzymer som vissa individer saknar. Vid RMV finns sedan tidigare akkrediterade analyser för dessa genetiska varianter på levande individer. Myndigheten har även validerat dessa för postmortalt blod och därmed avlidna, vilket innebär att de kan ge svar på frågeställningar från rättsmedicin. Även antalet genetiska varianter som analyseras har utökats.

Inom ramen för verksamhetsutvecklingen har arbete skett med laboratorieautomation, och en ny extraktionsrobot för utvinning av DNA från ben har installerats för att säkerställa kvaliteten och möjligheten till repetition av detta arbetsmoment. Extraktionsroboten förväntas implementeras i rutinverksamheten under 2017.

Lokaler

Inom den rättsgenetiska verksamheten hanteras många typer av känsligt provmaterial. Lokaler och arbetssätt har anpassats efter verksamhetens behov. Arbetsmoment har kategoriserats utifrån renhetsgrad och lokalerna indelats i zoner utifrån det. En ombyggnation för att avgränsa de olika zonerna har genomförts. Förändrade arbetsrutiner kring arbetsflödet har minskat risken för kontamination, förbättrat hanteringen och ökat möjligheten att ta emot känsligt material.

Lokaler där de känsligaste proverna hanteras har också anpassats så att det nu finns ett övertryck för att smuts inte ska komma in i lokalen. Användandet av skyddskläder och skyddsutrustning har också setts över och anpassats.

Kundrelationer

Inom rättsgenetik finns en kundansvarig. Flera aktiviteter har ägt rum för att upprätthålla goda kontakter med andra myndigheter. Årligen ges tillfälle att besöka verksamheten för handläggare och chefer på socialförvaltningar och Migrationsverket.

Kompetensutveckling och undervisning

Intern kompetensutveckling har påbörjats gällande instrument- och metodansvar, och externa applikationsexperter har hyrts in för att utbilda medarbetare inom specifika sekvenseringstekniker.

Medarbetare har även undervisat blivande läkare, civilingenjörer och kemister vid bland annat Linköpings universitet, Uppsala universitet och Kungliga tekniska högskolan. Medarbetare har också deltagit i betygsnämnder eller motsvarande vid nationella och internationella disputationer i egenskap av experter på området.

Nationellt och internationellt arbete

Medarbetare från den rättsgenetiska verksamheten har deltagit som föreläsare i flera nationella och internationella konferenser och seminarier för att diskutera analyser, kundrelationer och forskning, till exempel vid International Society of Forensic Genetics – English Speaking Working Group, en internationell specialistförening inom forensisk genetik och Forensic Investigator Forum samt TIAFT, en internationell rättstoxikologisk konferens. De deltar också som experter i olika nätverk och arbetsgrupper, exempelvis i Extern kvalitetssäkring inom laboratoriemedicin, Equalis, som en del i expertgruppen molekylär diagnostik.

Kostnadsredovisning prestationer

Kostnad per ärende för de olika prestationstyperna (Tabell 3).

Tabell 3. Kostnad per prestation och prestationstyp (i kronor)

Prestationstyp	2014	2015	2016
Faderskapsärenden, inkl. föräldra- och släktärenden	7 000	7 900	8 600
Identifieringsärenden	5 800	3 700	7 600

Källa: Fabian samt Agresso.

För ID-ärenden har ärendevolymen legat på samma nivå som föregående år medan kostnaden ökat markant. Kostnadsökningen förklaras genom en under året genomförd justering av fördelningen mellan rättsgenetikens avgiftsverksamhet och anslagsverksamhet avseende såväl lönekostnaden som kostnaden för kemikalier.

Rättskemi

Av förordningen (2007:976) med instruktion för Rättsmedicinalverket framgår att myndigheten särskilt ska svara för

- rättskemiska undersökningar, och
- information inom sitt ansvarsområde till andra myndigheter och enskilda.

Rättsmedicinalverket får också inom sitt ansvarsområde utföra uppdrag om verksamheten i övrigt medger det.

Ärendeutveckling

Det har skett en markant ökning av antalet inkomna ärenden från socialtjänsten, sjukvård och behandlingshem (Tabell 4; Vård, narkotika). Främsta anledningen till det är att Uppsala kommun har återkommit som uppdragsgivare.

Antalet inkomna ärenden från polisen gällande ringa narkotikabrott för eget bruk, har minskat med cirka nio procent (Tabell 4). Det finns inte någon tydlig förklaring till vad denna minskning beror på. Övriga ärenden från polisen, trafikärenden och våldsbrott har ökat något efter en minskning förra året.

De rättsmedicinska ärendena ligger jämnt i antal, cirka 5500. Ärenden som rör analys av läkemedel i blod (Tabell 4: Vård, övrig utredning) har minskat jämfört med året innan, men det är svårt att säga vad det beror på. Ärendetypen kommer från olika uppdragsgivare och proverna består främst av blod eller hår.

Antalet expedierade yttranden fortsätter att öka (Tabell 4). En bidragande faktor är att förfrågningar gällande läkemedelsbehandling med amfetamin har ökat. Fortfarande är dock så kallad eftersupning i trafikärenden den vanligaste frågeställningen. Antalet domstolskallelser uppgick till 41 jämfört med 46 under 2015 och 76 under 2014.

Tabell 4. Antal expedierade rättskemiska ärenden.

Ärendekategori	2014	2015	2016	Förändring % 2016 jmf 2015
Rättsmedicinska ärenden	5 310	5 525	5 465	-1,1
Trafikärenden, alkohol och/eller droger	16 037	15 718	16 337	3,9
Polisärenden, ringa narkotikabrott, eget bruk	37 426	36 775	33 422	-9,1
Polisärenden, våldsbrott	1 565	1 052	1 149	9,2
Kriminalvårdsärenden	25 709	21 055	23 590	12,0
Vård, narkotika	8 133	8 476	9 762	15,2
Vård, övrig utredning	858	758	626	-17,4
Rättskemiska yttranden	613	673	734	9,1
TOTALT	95 038	90 032	91 085	1,2

Källa: ToxBase och LabMaster

Handläggningstider

Handläggningstiderna för kriminalvårds- och vårdärenden är de kortaste (Tabell 5), men har blivit mer komplicerade och kräver analystekniker som tar längre tid att utföra, exempelvis analyser av internetdroger och syntetiska cannabinoider.

Tabell 5. Handläggningstid för expedierade rättskemiska ärenden.

Ärendekategori	Genomsnitt - dagar			Median – dagar		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Rättsmedicinska ärenden	18	19	18	14	14	14
Trafikärenden, alkohol och/eller droger	13	12	12	12	11	10
Polisärenden, ringa narkotikabrott, eget bruk	11	12	10	9	9	8
Polisärenden, våldsbrott	12	14	14	9	11	12
Kriminalvårdsärenden	8*	5	5	6	4	4
Vård, narkotika	6 ¹	5	6	6	4	5
Vård, övrig utredning	17	13	14	10	11	12
Rättskemiska yttranden	37	44	29	25	29	17

Källa: ToxBase och LabMaster

¹ I beräkningarna för år 2014 ingår inte de ärenden från Kriminalvården och vård (narkotika) där svar expedierats samma dag som prov inkom. För år 2015 och 2016 ingår dessa ärenden.

Den rättskemiska verksamheten arbetar fortlöpande med att effektivisera handläggningsprocessen. Exempelvis har så kallade svarsgrupper bland handläggare tillsatts med syfte att ge bättre service till uppdragsgivare, ökad tillgänglighet och en mer effektiv hantering. För att underlätta tolkningen av enskilda svarsrapporter skickas sedan oktober informationsblad angående cannabis, amfetamin och eftersupning

elektroniskt med svarsrapporten i polisens ärenden. En översyn av handläggningsprocessen för yttranden har också gjorts, vilket har resulterat i att handläggningstiderna har minskat.

För att upprätthålla en hög kvalitet i analyserna, läggs läkemedelsanalyser över mot en annan teknik, masspektrometri. En effekt av detta är att det blir flera olika kvantifieringar som krävs i ett och samma ärende, och i vissa fall kan det vara svårt att hålla handläggningstiderna nere. En översyn av handläggningsprocessen kommer därför att göras i samarbete med de rättsmedicinska avdelningarna.

Hanteringen av frivårdens remisser och svarsrapporter sker nu elektroniskt i stället för med pappersremisser och svar via posten, vilket gör att provresultaten kan expedieras snabbare.

Könsfördelningen i antal ärenden beror på inflödet från uppdragsgivaren och är ingenting som RMV kan påverka (Tabell 6).

Tabell 6. Antal expedierade rättskemiska ärenden 2016 samt handläggningstider uppdelade på kvinnor och män.

Ärendekategori	Kön	Antal	Andel (%)	Handläggningstid (dagar)	
				Genomsnitt	Median
Trafikärenden, alkohol eller droger	Kvinnor	1635	10,0	13	9
	Män	14066	86,1	12	10
	Uppgift saknas	636	3,9	10	8
	Totalt	16337	100,0	12	10
Polisärenden, ringa narkotikabrott, eget bruk	Kvinnor	4395	13,2	11	8
	Män	27550	82,4	10	8
	Uppgift saknas	1477	4,4	9	7
	Totalt	33422	100,0	10	8
Polisärenden, våldsbrott ¹	Kvinnor	499	43,4	14	10
	Män	581	50,6	15	12
	Uppgift saknas	69	6,0	13	10
	Totalt	1149	100,0	14	12
Rättsmedicinska ärenden	Kvinnor	1385	25,3	19	15
	Män	3768	68,9	18	14
	Uppgift saknas	312	5,7	14	12
	Totalt	5465	100,0	18	14

Källa: ToxBase och LabMaster

¹I denna ärendekategori förekommer både misstänkta och målsägande.

Utvecklingsprojekt

För att ytterligare utveckla verksamheten och kunna svara upp mot uppdragsgivarnas behov pågår många utvecklingsprojekt. Ett projekthanteringsverktyg har införts för att få en överskådlig bild över projekten. Ett 20-tal nya projekt har påbörjats och 17 projekt har avslutats. Flera är omskrivna under andra rubriker i detta dokument.

Avdelningen får kontinuerligt statistiska förfrågningar och under året har 21 externa förfrågningar besvarats, varav nio från journalister och fem från andra myndigheter.

Ett webbverktyg har tagits fram för att höja kvaliteten genom att underlätta tolkning av postmortal uppmätta koncentrationer av läkemedel i blod.

Kundrelationer

De kundansvariga vid avdelningen har haft återkommande möten med uppdragsgivare, deltagit vid mässor, seminarier och föreläsningar. Fokus vid mötena med polisen har legat på ärendeprocessen samt hur analysbegäran ska fyllas i och svaren tolkas. En utbildningsdag med Kriminalvården har anordnats för femte gången.

Flera studiebesök, inklusive utbildning för uppdragsgivare inom missbruksvården, har arrangerats. Uppdragsgivare har besökts med syfte att vidareutbilda personal. Två av de kundansvariga har ingått i arrangörgruppen för Drogfokus 2016, en nationell konferens om alkohol, narkotika, doping och tobak. Andra konferenser är Svenska narkotikapolisföreningens årskonferens och Kvalitetsmässan.

En kundenkät har tagits fram tillsammans med Statistiska centralbyrån som riktar sig till Polismyndigheten, Kriminalvården, Åklagarmyndigheten och de rättsmedicinska avdelningarna. Den visar på goda resultat framför allt rörande bemötande och kompetens.

Teknik- och metodutveckling

För att kunna ersätta gammal utrustning och därmed säkerställa kvaliteten har flera nya analysinstrument införskaffats för gaskromatografi med masspektrometri, GCMS, Head-Space gaskromatografi, HSGC, och vätskekromatografi med masspektrometri, LCMS. Genom arbete i projektform har ett flertal analysmetoder nyutvecklats, modifierats eller förflyttats till nyare instrument.

Arbetet med att uppdatera befintliga analysmetoder för att kunna möta behovet av analyser av nya droger har fortgått och särskilt fokus har legat på analys av fentanylanaloger och bensodiazepiner.

Efter särskilda önskemål från uppdragsgivare har metoden för enantioselektiv analys av amfetamin i urin utvecklats för att kunna möta behovet av att särskilja ett legalt intag av läkemedel från ett illegalt intag av amfetamin.

Omfattande tester har genomförts av den nya tekniken Enzyme-Linked Immunosorbent Assay, ELISA, för drogscreening i blod. Upphandling av ny utrustning har påbörjats för att kunna etablera en ny analysplattform för mer effektiv screening av blod i framförallt trafikärenden.

Ett arbete har påbörjats med att anpassa tröskelvärdena för immunologisk screening av droger så att de klarar nya rekommenderade nationella riktlinjer.

För att underlätta hanteringen av det stora antal prover som årligen kommer in, har avdelningen arbetat med bland annat driftsättning av en pipetteringsrobot för blodmetoder och en apparat som korkar av rör. Dessutom har ett projekt drivits för att utreda och testa provtagningsrör, och ett system för registrering av driftstopp på analysinstrument införts.

Kompetensutveckling och undervisning

En rad åtgärder pågår för att öka flexibiliteten, bland annat breddning av kompetens inom och mellan arbetsgrupper, kompetensfördjupning hos enskilda medarbetare och översyn av bemanningsbehovet.

För att öka den medicinska kompetensen och förbättra tolkningen av de rättskemiska analysresultaten har planering av en ST-läkarutbildning mellan den rättskemiska verksamheten och avdelningen Klinisk farmakologi, Region Östergötland, och Linköpings universitet genomförts.

Genom lektorsadjungeringar vid Linköpings universitet har avdelningen varit delaktig i grundutbildningar på avancerad nivå. Kursen i forensisk kemi är en profileringskurs för utbildningen av högskoleingenjörer i kemisk analysteknik, KA, och genomförs årligen i samverkan mellan RMV, Nationellt forensiskt centrum, NFC, och Institutionen för fysik, kemi och biologi, IFM, vid Linköpings universitet. KA-utbildningen har blivit en viktig rekryteringsbas för kvalificerad personal till avdelningen. Avdelningen har också anordnat en kurs i tolkning av alkoholkoncentrationer.

I samarbete med NFC deltar avdelningen regelbundet i undervisning för domare och åklagare vid kurser på olika nivåer.

Nationellt och internationellt arbete

Medarbetare vid avdelningen har närvarat vid vetenskapliga konferenser och möten. Några exempel är American Academy of Forensic Sciences, AAFS, en amerikansk multidisciplinär organisation som täcker hela det forensiska området, Society of Forensic Toxicologists, SOFT, en amerikansk rättstoxikologisk förening, The International Association of Forensic Toxicologists, TIAFT, en internationell rättstoxikologisk förening, och Nordic Association of Forensic Toxicologists, NAFT, en nystartad nordisk förening för verksamma inom rättstoxikologi.

Avdelningens medarbetare deltar i olika nationella expertgrupper och nätverk som arbetar med narkotikafrågor, exempelvis Samrådsgruppen för narkotikafrågor och Nätverket för den Aktuella Drogssituationen i Sverige” (NADiS). Arbetet med NADiS har bestått av att samla in data om bruket av nya droger och samråda med andra myndigheter om vilka substanser som ska föreslås för klassificering. RMV har också varit representerad i utredningen av klassificering av nya psykoaktiva substanser, som ska lägga fram sitt betänkande i januari 2017.

Fynd av nya psykoaktiva substanser rapporteras även till European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, EMCDDA, som sammanställer data och gör riskbedömningar för Europa när det gäller missbruk av nya substanser. 2016 inträffade ovanligt många dödsfall till följd av bruk av flera potenta fentanylanaloger som sålts via internet.

Nätverket om kemiska analyser, som har etablerats genom samverkan med Nationellt forensiskt centrum, Totalförsvarets forskningsinstitut, Statens veterinärmedicinska anstalt och Livsmedelsverket, har med finansiering från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap fortsatt sin kompetensbreddning genom gemensamma workshops. Särskilt fokus har legat på internationella nätverk, och gruppen har bland annat gjort en studieresa till Nederländerna för besök vid Netherlands Forensic Institute, NFI, och Institute for food safety and reability, RILKIT.

Utöver detta har avdelningen haft representanter inom Equalis, Extern kvalitetssäkring inom laboratoriemedicin, som en del i expertgruppen läkemedel och toxikologi.

Kostnadsredovisning prestationer

Kostnad per ärende för de olika prestationstyperna (Tabell 7).

Tabell 7. Kostnad per prestation och prestationstyp (i kronor)

Prestationstyp	2014	2015	2016
- Rättsmedicinska ärenden	3 105	3 401	3 710
- Trafikärenden, alkohol eller droger	1 667	856	1 023
- Polisärenden, ringa narkotikabrott, eget bruk	833	1 048	1 075
- Polisärenden, våldsbrott	2 493	4 086	4 111
- Kriminalvårdsärenden	344	654	623
- Vård, narkotika	631	797	819
- Vård, övrig utredning	3 259	5 512	6 792

Källa: ToxBase, LabMaster samt Agresso.

Rättsmedicinska ärenden och Trafikärenden, alkohol eller droger, är anslagsfinansierade, övriga ärendetyper är avgiftsfinansierade.

Ökningen inom ärendetyperna Vård, övrig utredning beror främst på att ärendevolymer minskat med 17 procent.

Rättsmedicin

Av förordningen (2007:976) med instruktion för Rättsmedicinalverket framgår att myndigheten särskilt ska svara för:

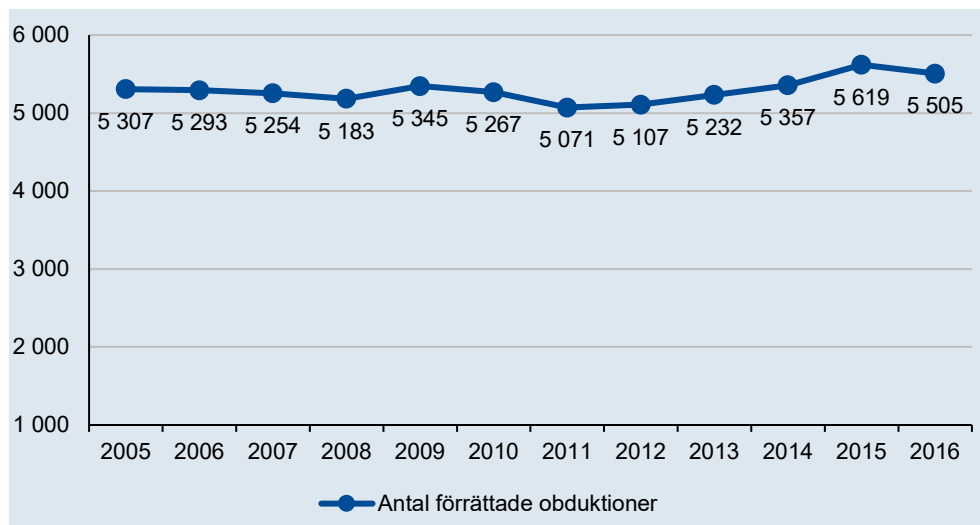
- rättsmedicinska obduktioner och andra rättsmedicinska undersökningar,
- verksamhet med utfärdande av sådana intyg som avses i lagen (2005:225) om rättsintyg i anledning av brott,
- rättsmedicinsk medverkan i övrigt på begäran av domstol, länsstyrelse, allmän åklagare, Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen, och
- information inom sitt ansvarsområde till andra myndigheter och enskilda.

Rättsmedicinalverket (RMV) får också inom sitt ansvarsområde utföra uppdrag om verksamheten i övrigt medger det.

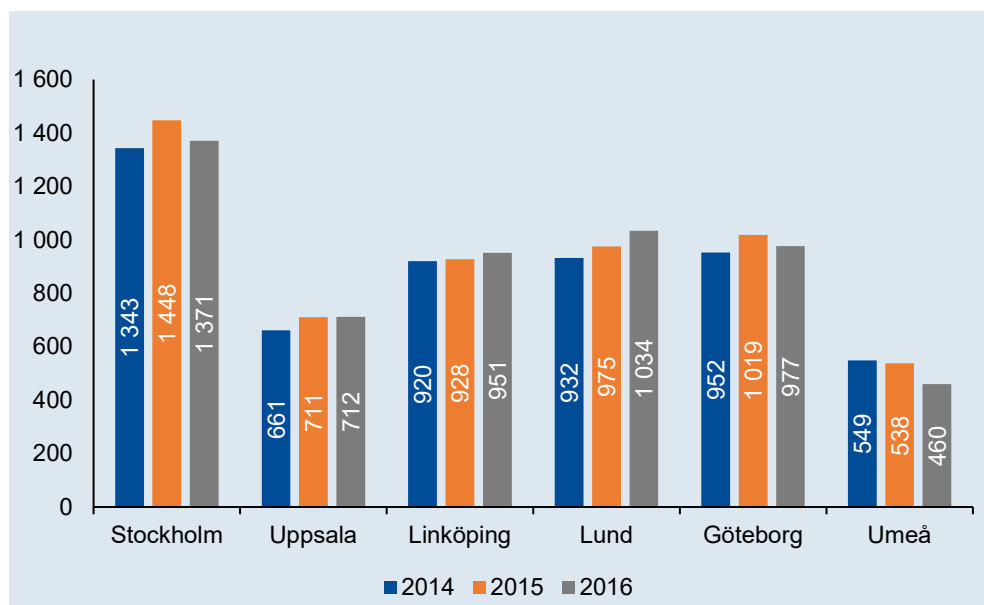
Ärendeutveckling obduktionsärenden

Det totala antalet förrättade rättsmedicinska obduktioner har under många år varit drygt 5 000 per år (Figur 1). Antalet förrättade obduktioner uppgick under året till 5 505. Antalet varierar mellan de rättsmedicinska avdelningarna på grund av upptagningsområdenas storlek, vilket framgår av Figur 2.

Figur 1. Antal förrättade rättsmedicinska obduktioner 2005-2016.

Källa: Tidigare årsredovisningar

Figur 2. Antal förrättade rättsmedicinska obduktioner per avdelning.

Källa: RättsBase

Antalet expedierade utlåtanden efter rättsmedicinska obduktioner har minskat med cirka fyra procent sedan 2015, men ligger fortfarande högre än 2014. Antalet expedierade ärenden per år har en större variation än antalet förrättade, eftersom handläggningstiden påverkar under vilket år som ärendet expedieras (Tabell 8).

Utöver obduktioner utförs även andra typer av rättsmedicinska undersökningar, bland annat likbesiktningar, kliniska obduktioner (endast i Linköping), platsundersökningar och rekonstruktioner. Rättsläkare kallas också till domstolsförhandlingar, oftast som vittnen, både när det gäller dödsfallsutredningar och utfärdande av rättsintyg. Under året har antalet kallelser ökat (Tabell 8).

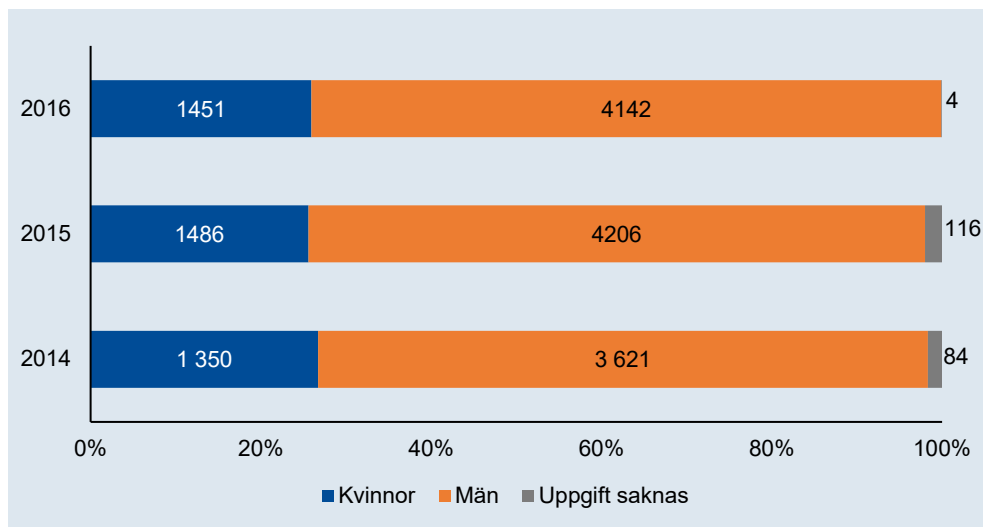
Tabell 8. Antal expedierade rättsmedicinska ärenden.

Ärendetyp	2014	2015	2016	Förändring % 2016 jmf 2015
Rättsmedicinsk obduktion	5 055	5 808	5 597	-3,6
Rättsmedicinsk likbesiktning	5	1	12	1 100,0
Klinisk obduktion	14	11	15	36,4
Domstolsförhandling	202	171	198	15,8
Platsundersökning	33	47	47	0,0
Rekonstruktion	3	6	6	0,0

Källa: RättsBase

Fler rättsmedicinska undersökningar utförs på avlidna män än kvinnor (Figur 3). Det finns ett fåtal ärenden där identiteten och könet inte har kunnat fastställas. Siffrorna för den kategorin från 2014 och 2015 är dock högre än den verkliga siffran på grund av brister i statistiksystemet.

Figur 3. Antal expedierade utlåtanden efter rättsmedicinska obduktioner uppdelat på kvinnor och män.

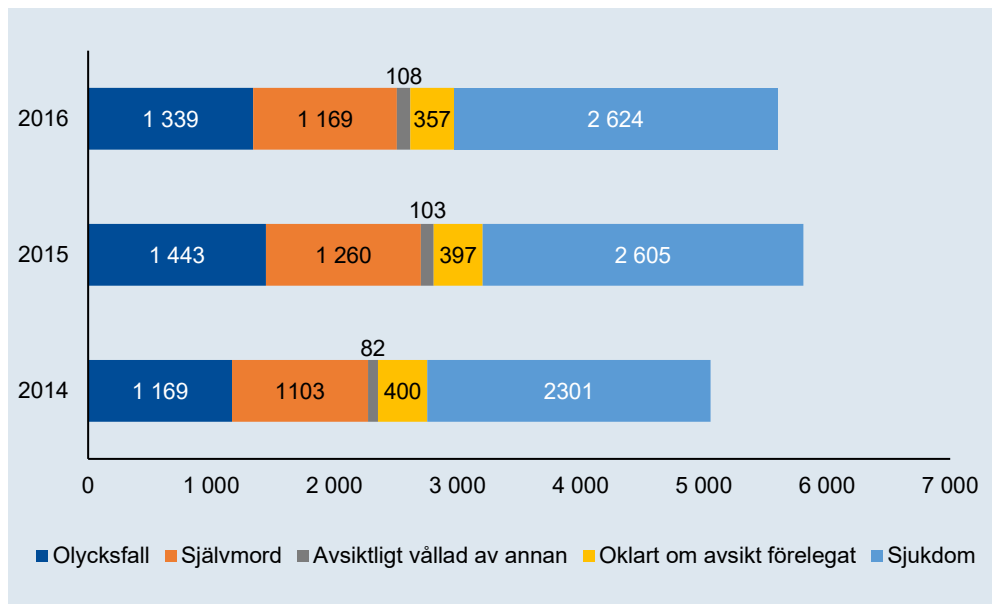

Källa: RättsBase

Dödssätt

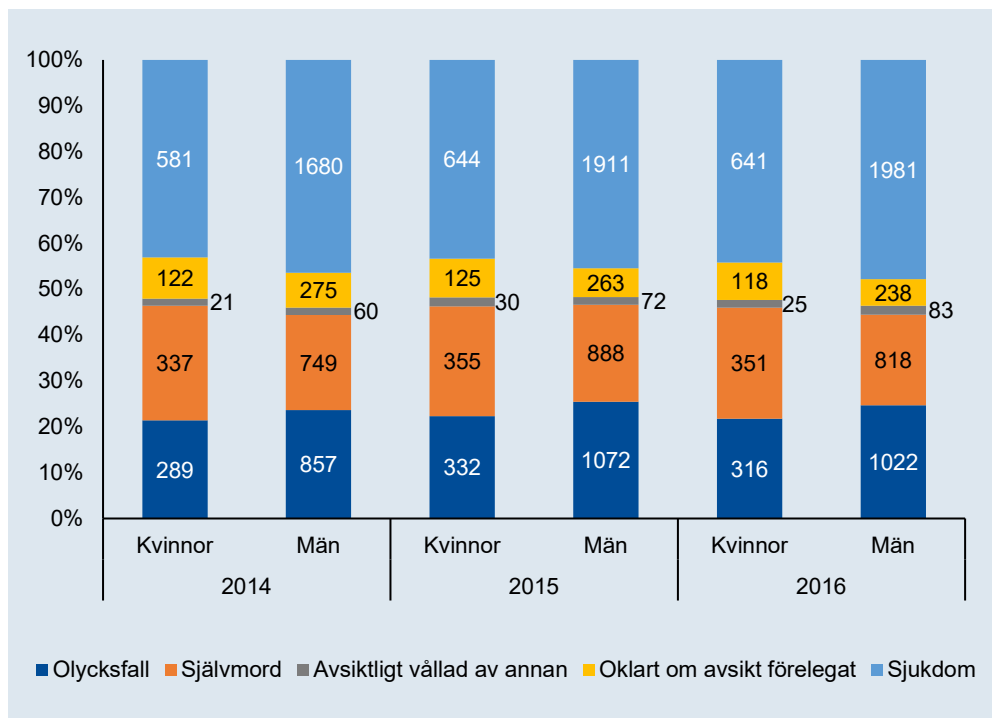
Antalet dödsfall där dödssättet har bedömts som avsiktligt vållat av annan person har ökat med fem procent från 103 fall år 2015 till 108 (Figur 4). Antalet undersökta dödsfall där dödssättet bedömts vara orsakat av sjukdom är i stort sett oförändrat (Figur 4), men är procentuellt högre bland män som har obducerats jämfört med kvinnor (Figur 5). För de andra typerna av dödssätt, det vill säga olycksfall, självmord och dödsfall där det har varit oklart om avsikt har förelegat, har antalet undersökta dödsfall minskat sedan 2015.

Figur 4. Dödssätt – antal och andel av samtliga expedierade rättsmedicinska obduktioner.

Källa: RättsBase

Figur 5. Dödssätt – andel av samtliga expedierade rättsmedicinska obduktioner uppdelat på kvinnor och män.

Källa: RättsBase

Handläggningstider i obduktionsärenden

Handläggningstiderna i obduktionsärenden har förkortats markant (Tabell 9). Den genomsnittliga handläggningstiden var 65 dagar (jämfört med 83 dagar 2015) för samtliga avdelningar och medianvärdet 51 dagar (jämfört med 72 dagar 2015).

Minskningen beror delvis på att det arbete med att minska handläggningstiderna som initierats med vikt på processtänkandet och visualisering av ärendebalanserna, har börjat få genomslag på avdelningarna.

Skillnaden mellan avdelningarna är dock fortfarande stor. De varierar mellan i genomsnitt 35 och 81 dagar samt i median 30 och 71 dagar. En förklaring till skillnaderna kan vara att det på en av avdelningarna uppstått vakanser på läkarsidan. För att åtgärda detta har en geografisk förändring av avdelningarnas upptagningsområden gjorts under året så att de mindre belastade avdelningarna har tagit över ärenden från den avdelningen. Arbetet med att utjämna skillnaderna kommer att fortsätta under 2017.

Tabell 9. Handläggningstid för expedierade rättsmedicinska obduktioner fördelad på avdelning.

Avdelning	Genomsnitt - dagar			Förändring %	Median - dagar			Förändring %
	2014	2015	2016	2016 jmf 2015	2014	2015	2016	2016 jmf 2015
Stockholm	95	106	81	-23,5	90	99	71	-28,3
Uppsala	41	42	35	-17,2	35	35	30	-14,3
Linköping	67	93	82	-11,9	60	95	74	-22,1
Lund	84	61	42	-32,2	77	50	38	-24,0
Göteborg	61	94	75	-20,9	47	71	59	-16,9
Umeå	82	80	51	-36,1	80	76	49	-35,5
Obduktion totalt	74	83	65	-21,9	65	72	51	-29,2

Källa: RättsBase

Vävnadsdonationer

RMV utför sedan 2011 donationer av tillvaratagna vävnader enligt ett avtal med Sveriges kommuner och landsting, SKL. Omkring 20 procent av alla transplanterade vävnader i Sverige kommer från rättsmedicinska donatorer. SKL ersätter RMV årligen med två miljoner kronor, bland annat för den övergripande samordningen. Avtalet gäller till och med 2017 och en projektgrupp har tillsatts för att utreda förutsättningarna för vävnadsdonationer inom RMV även därefter. Projektgruppens uppfattning är att donationsverksamheten utgör en viktig samhällsfunktion och bör fortsätta även efter 2017.

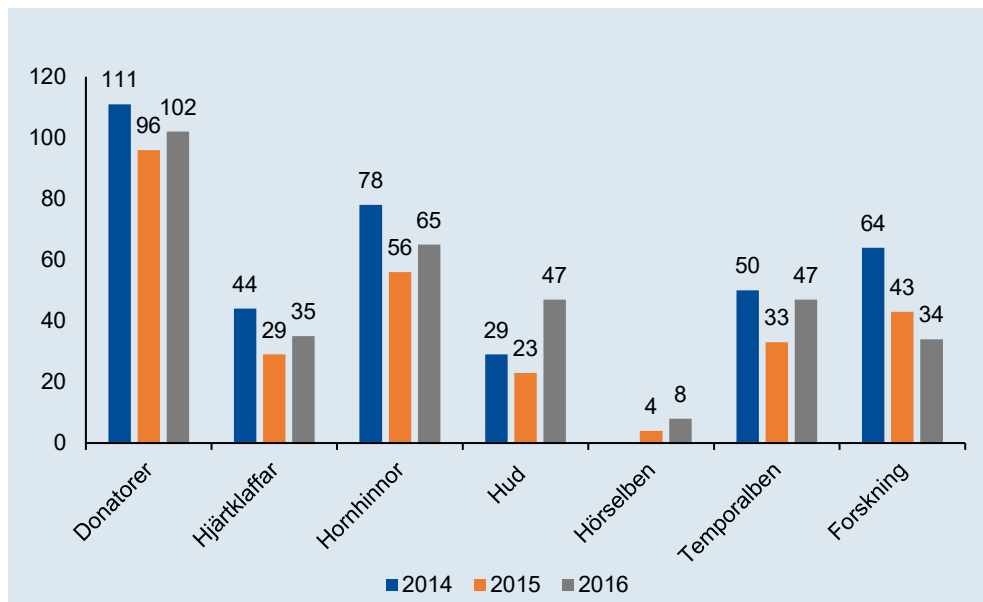
Det finns en donationssamordnare som har till uppgift att samordna vävnadsdonationsverksamheten. På varje rättsmedicinsk avdelning finns dels en donationsansvarig läkare, dels en donationsansvarig rättsmedicinsk assistent som ansvarar för den lokala dagliga donationsverksamheten. Avdelningarna har ingått avtal med vävnadsinrättningar om ersättning per levererad vävnad. Tillvaratagande av vävnad har skett på samtliga rättsmedicinska avdelningar, men det finns fortfarande stora skillnader mellan avdelningarna när det gäller mängden tillvaratagna vävnader. Något

fler donatorer har identifierats och fler uttagsoperationer har genomförts jämfört med föregående år (Figur 6).

Det långsiktiga målet är att göra donationsverksamheten till en integrerad del av de rättsmedicinska avdelningarnas rutinverksamhet, utan att det påverkar kvaliteten på den övriga rättsmedicinska verksamheten eller medför några merkostnader för RMV.

Flera forskargrupper har efter etiskt godkännande och medgivande från närstående fått olika vävnader till sina forskningsprojekt.

Figur 6. Antalet donationsärenden och antalet tillvaratagna vävnader.

Källa: Rättsbase

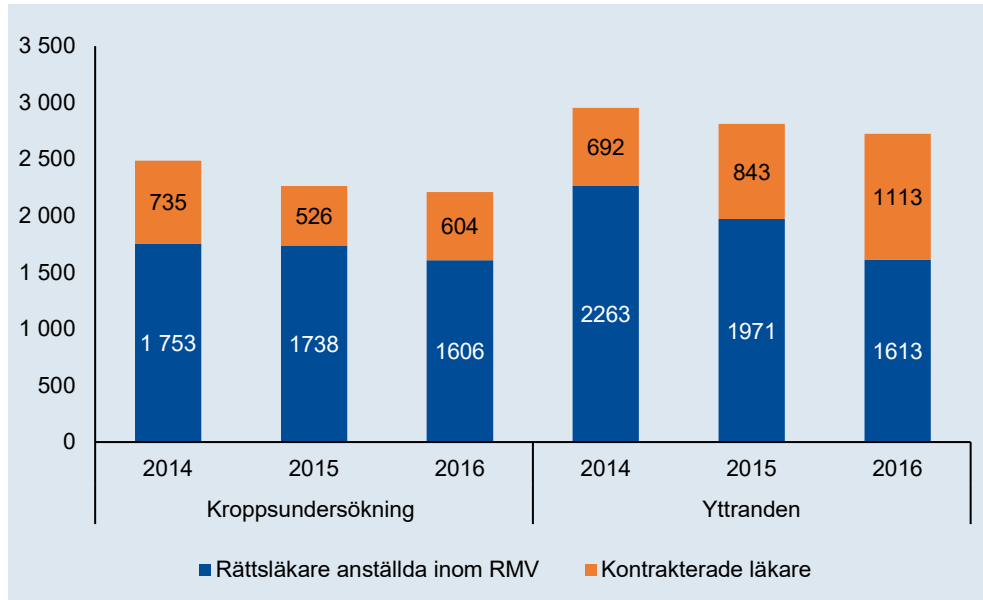
Ärendeutveckling rättsintyg

Som framgår av Figur 7 har antalet expedierade rättsintyg totalt sett minskat något de senaste åren. Antalet rättsintyg utfärdade av kontrakterade läkare har ökat under året, vilket till viss del kan bero på omfördelningen av ärenden från vissa avdelningar som haft få anställda läkare.

Procentuellt är det fler rättsintyg som har utfärdats gällande män än kvinnor under samtliga år, och det är också betydligt fler män som är misstänkta som har undersökts än kvinnor (Figur 8).

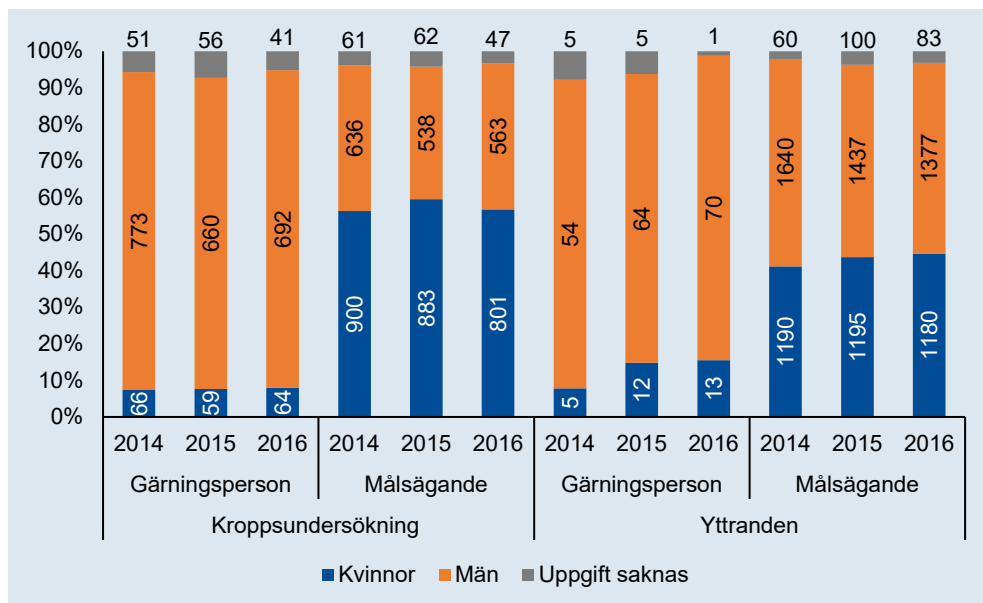

Figur 7. Antal expedierade rättsintyg.

Källa: RättsBase

Figur 8. Antal expedierade rättsintyg, uppdelat på kvinnor och män.

Källa: RättsBase

Handläggningstider rättsintyg

Generellt är handläggningstiderna för rättsintyg korta, med ett medelvärde på cirka två veckor och en median på cirka en vecka. (Tabell 10) I de fall där handläggningstiden är längre rör det sig oftast om komplicerade ärenden där man måste invänta provsvar och undersökningsresultat, eller där det har tagit tid att få in allt material från beställande myndighet. Den längre handläggningstiden på kroppsundersökning av kontrakterade läkare beror på enstaka läkares långa handläggningstider.

Tabell 10. Handläggningstid för kroppsundersökningar och yttranden fördelad på anställda respektive kontrakterade läkare.

Ärendetyp	Genomsnitt - dagar			Förändring %	Median - dagar			Förändring %
	2014	2015	2016	2016 jmf 2015	2014	2015	2016	2016 jmf 2015
Kroppsundersökning	13	13	14	7,9	9	8	8	0,0
- varav rättsläkare anställda inom RMV	12	13	12	-4,9	9	9	8	-11,1
- varav kontrakterade läkare	16	13	18	42,6	8	7	8	14,3
Yttranden	12	16	12	-25,2	8	9	7	-22,2
- varav rättsläkare anställda inom RMV	12	18	14	-24,3	8	10	8	-20,0
- varav kontrakterade läkare	14	12	10	-16,7	7	6	5	-16,7

Källa: RättsBase

Ärendeutveckling och handläggningstider rättsodontologi

Antalet identifieringsundersökningar som utförs genom rättsodontologisk, rättsgenetisk eller klinisk undersökning har minskat från 410 under 2015 till 367. Antalet identifieringar utförs i cirka en tredjedel av fallen med hjälp av DNA-teknik, medan resten sker med hjälp av rättsodontologisk undersökning.

Rättsodontologerna har medverkat i 42 ärenden om medicinsk ålderbedömning som har begärts av polis eller åklagare i brottmål.

Handläggningstiderna för tandidentifiering och medicinska åldersbedömningar är korta och ärendena kan oftast avslutas inom några dagar.

Postmortal skiktröntgen

Under året har ett projekt avseende postmortal bilddiagnostik avslutats. Syftet har varit att aktualisera en utvärdering från 2010¹ om användande av skiktröntgen (CT) i samband med rättsmedicinska obduktioner där slutsatsen blev att postmortal CT kan underlätta och effektivisera obduktionsarbetet samt förbättra kvaliteten för många ärendetyper. Till grund för det nya uppdraget har även en utredning från Statens beredning för medicinsk och social utvärdering² SBU legat, i vilken man har granskat det vetenskapliga underlaget för bilddiagnostik av avlidna. En slutsats

¹ Undersökning av förutsättningar och former för införande av datortomografiteknik i den rättsmedicinska undersökningsverksamheten.

² Bilddiagnostik av avlidna, SBU, 2015.

som det nya projektet har dragit är att dagens uppskattade kapacitet på sjukhusens röntgenavdelningar inte är tillräcklig för att möta RMV:s utökade behov.

Samtliga rättsmedicinska avdelningar har infört postmortal CT i en liten del av sina obduktioner. Vid några avdelningar har även magnetresonanstomografi (MR) och konventionell slätröntgen använts i enstaka fall. CT- och MR-undersökningarna har utförts via sjukhusen. Efter SBU-rapporten har RMV beslutat att öka användandet av postmortal CT genom att en CT-apparat ska köpas in till en av de rättsmedicinska avdelningarna. Övriga avdelningars utökade behov av CT-undersökningar ska tillgodoses genom avtal med sjukhusen. Samtliga läkare och rättsmedicinska assistenter kommer att behöva kompetensutveckling inom radiologi.

Bemanning

Läkarbemanningen är väsentligen oförändrad jämfört med 2015. Flera ST-läkare har genomfört specialistutbildning och blivit färdiga avdelningsläkare och sex avdelningsläkare har blivit överläkare. Rekryteringen av nya läkare har i det närmaste kunnat ske i enlighet med tioårsplanen RMV 2018 för att säkra läkarbemanningen. De senaste årens nyrekryteringar av ST-läkare har tillfört verksamheten nya läkarresurser, men ställer också krav på handledning av specialisterna. På en av avdelningarna har två specialister slutat vilket har lett till ökad arbetsbelastning och en ansträngd situation. Genom att tillfälligt ändra upptagningsområdena mellan avdelningarna har arbetsbelastningen blivit jämnare. Avdelningarna har även samarbetat genom att genomföra undervisning och handleda ST-läkare åt varandra.

Kostnadsredovisning prestationer

Kostnad per ärende för de olika prestationstyperna (Tabell 11).

Tabell 11. Kostnad per prestation och prestationstyp (i kronor)

Prestationstyp	2014	2015	2016
Rättsmedicinsk obduktion	26 900	24 100	24 800
Rättsintyg			
- Kroppsundersökning av levande	4 800	5 200	4 800
- Yttrande	3 500	3 300	3 000

Källa: PsykBase samt Agresso.

Rättspsykiatri

Av förordningen (2007:976) med instruktion för Rättsmedicinalverket framgår att myndigheten särskilt ska svara för

- rättspsykiatriska undersökningar i brottmål och läkarintyg som avses i 7 § lagen (1991:2041) om särskild personutredning i brottmål, m.m.,
- utredningar om risk för återfall i brottslighet enligt lagen (2006:45) om omvandling av fängelse på livstid, och
- information inom sitt ansvarsområde till andra myndigheter och enskilda.

RMV får också inom sitt ansvarsområde utföra uppdrag om verksamheten i övrigt medger det.

Ärendeutveckling rättspsykiatriska undersökningar

Antalet expedierade rättspsykiatriska utlåtanden efter genomförd rättspsykiatrisk undersökning var i det närmaste oförändrat jämfört med året innan (Tabell 12). De tre senaste åren har antalet häktade ökat något i Stockholm, men minskat i Göteborg. För att utjämna belastningen på respektive undersökningsenhet har ärenden skickats mellan enheterna. Stockholm sände 22 ärenden till Göteborg, varav en frifotsundersökning, medan Göteborg sände tio till Stockholm.

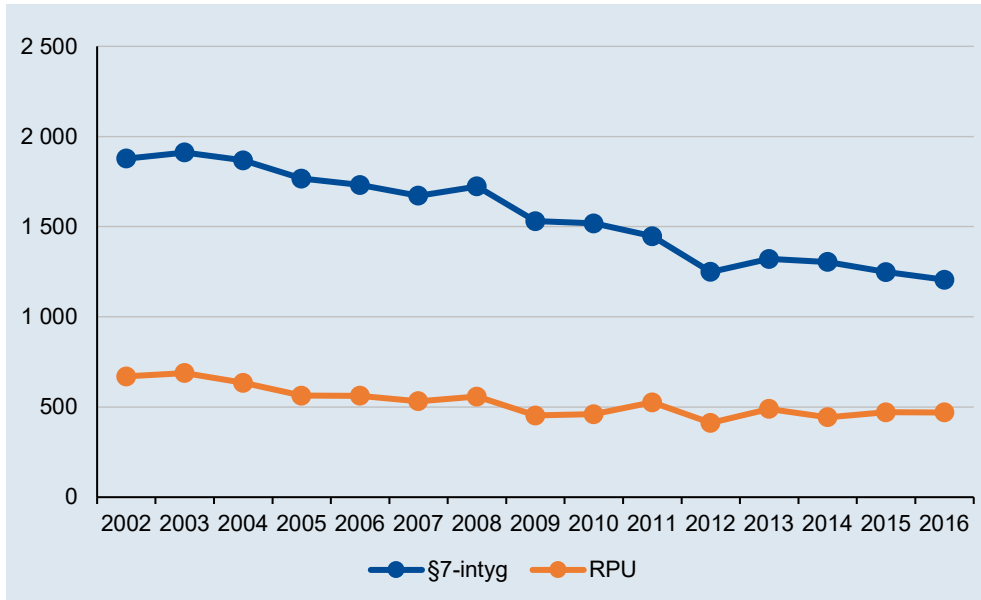
I Figur 9 visas hur ärendeutvecklingen för rättspsykiatriska undersökningar sakta minskat över tid. De tre senaste åren har antalet rättspsykiatriska utredningar dock varit tämligen stabilt.

Tabell 12. Antal expedierade utlåtanden efter rättspsykiatriska undersökningar (RPU).

	2014	2015	2016	Förändring % 2016 jmf 2015
RPU totalt	443	471	470	-0,2
- varav häktade	320	340	344	1,2
Stockholm	171	192	201	4,7
Göteborg	149	148	143	-3,4
- varav på fri fot	123	131	126	-3,8
Stockholm	62	74	70	-5,4
Göteborg	48	47	53	12,8
Umeå (annan huvudman)	13	10	3	-70,0

Källa: Psykbase

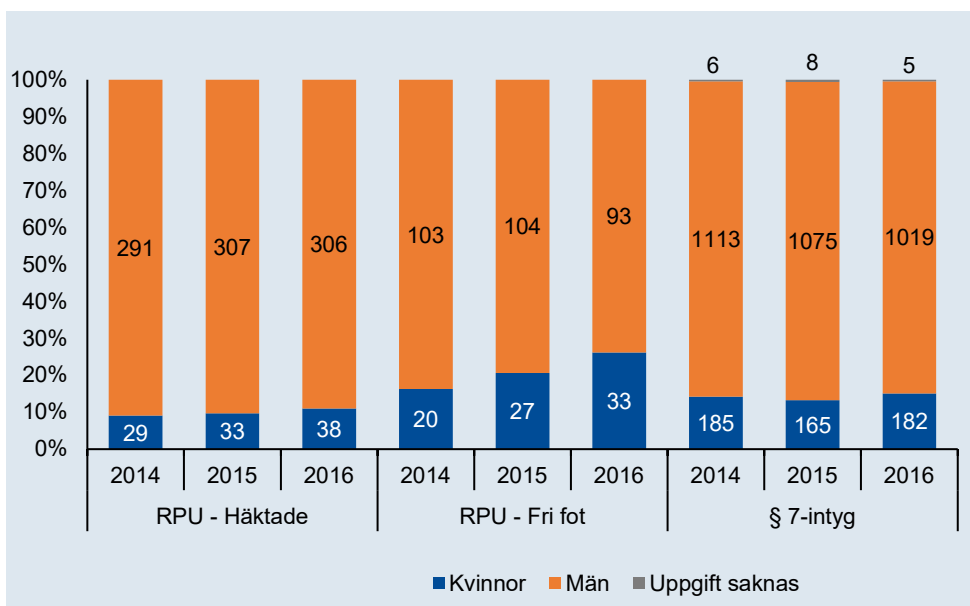
Figur 9. Antal expedierade utlåtanden efter rättspsykiatriska undersökningar (RPU) och § 7-intyg.

Källa: tidigare årsredovisningar

Cirka 85 procent av undersökningarna på de rättspsykiatriska avdelningarna har utförts på män (Figur 10).

Figur 10. Antal expedierade rättspsykiatriska undersökningar och § 7-intyg uppdelat på kvinnor och män.

Källa: Psykbase

Handläggningstider rättspsykiatriska undersökningar

Undersökningstiden vid rättspsykiatriska undersökningar är reglerad i lag. För personer som är häktade är den fyra veckor och för personer som är på fri fot sex. Behövs längre undersökningstid ska detta godkännas av domstol efter en begäran om anstånd. Domstol kan medge anstånd om det finns synnerliga skäl.

En RPU ska genomföras med största möjliga skyndsamhet enligt 6 § lagen (1991:1137) om rättspsykiatrisk undersökning. Den ska anpassas efter domstolens syfte med undersökningen och övriga omständigheter i det enskilda fallet. Utlåtandet för en rättspsykiatrisk undersökning ska utan dröjsmål ges till domstolen efter att undersökningen har avslutats.

Den som är häktad och som ska genomgå en RPU ska föras över till en undersökningsenhet utan dröjsmål och senast inom sju dagar från det att domstolens beslut kom till RMV. Denna tidsfrist har överskridits i sex fall, (Tabell 13) i de flesta fall med en dag. I tre fall har transporterna till undersökningsenheterna inte fungerat enligt beställning.

Andelen undersökningar av häktade som inte färdigställs inom föreskriven tid har legat tämligen konstant jämfört med tidigare år. Undersökningstiden för icke häktade har överskridits i 15 procent av fallen, vilket är en minskning jämfört med 2015. Liknande variationer har dock skett tidigare och bedöms i huvudsak vara slumpmässigt betingade. Bland de misstänkta som inte är häktade och som ska genomgå en rättspsykiatrisk utredning finns många bostadslösa och personer med bristande social förankring som ibland har svårt att komma till undersökningen. Behov av ytterligare tid för att kunna färdigställa undersökningen uppstår därför och anstånd behöver ges av domstol. För häktade är skälen till anstånd ofta att fallen är svårbedömda och att det finns ett behov av längre tid för observation i samband med att mediciner tas bort.

Det kan noteras att ärendemängden per månad kan variera kraftigt. I enstaka fall då anstånd har begärts har det berott på arbetsbelastning. Handläggningstiderna har dock inte påverkats i någon större utsträckning, men ställer stora krav på organisationen och medarbetarna.

Tabell 13. Antal och andel (%) rättspsykiatriska undersökningar där lagstadgade tidsgränser har överskridits samt antal och andel fall med anstånd.

	2014		2015		2016	
	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)
Överskriden väntetid						
- för häktade som överskrider 7 dagar	1	0,3	8	2,4	6	1,7
Överskriden utredningstid						
- för häktade som överskrider 28 dagar	29	9,1	39	11,5	38	11,0
- för ej häktade som överskrider 42 dagar	19	15,4	36	27,5	19	15,1
Anstånd						
- för häktade	28	8,8	35	10,3	36	10,5
- för ej häktade	19	15,4	35	26,7	19	15,1

Källa: Psykbase

Stora förändringar för rättspsykiatriska utredningar

Den 16 februari trädde nya föreskrifter för den rättspsykiatriska undersökningsverksamheten i kraft. Implementeringsarbetet av dessa har varit omfattande, eftersom verksamheten samtidigt övergick till en ny version av systemet för psykiatrisk diagnostik, DSM-5 (Diagnostic and statistical manual of mental disorders, fifth edition). Övergången innebar även en ny IT-miljö. Trots den stora omställningen har de omfattande förändringarna inte påverkat handläggningstiderna. De har dock krävt stora insatser av såväl administrativ personal som andra personalkategorier. Arbetet med att implementera föreskrifterna och utarbeta handledningar kommer att fortgå 2017.

Den rättspsykiatriska utredningsenheten i Umeå meddelade i början av juni att de saknade läkarresurser för att utföra rättspsykiatriska utredningar av misstänkta på fri fot. Avdelningen i Stockholm har övertagit dessa ärenden.

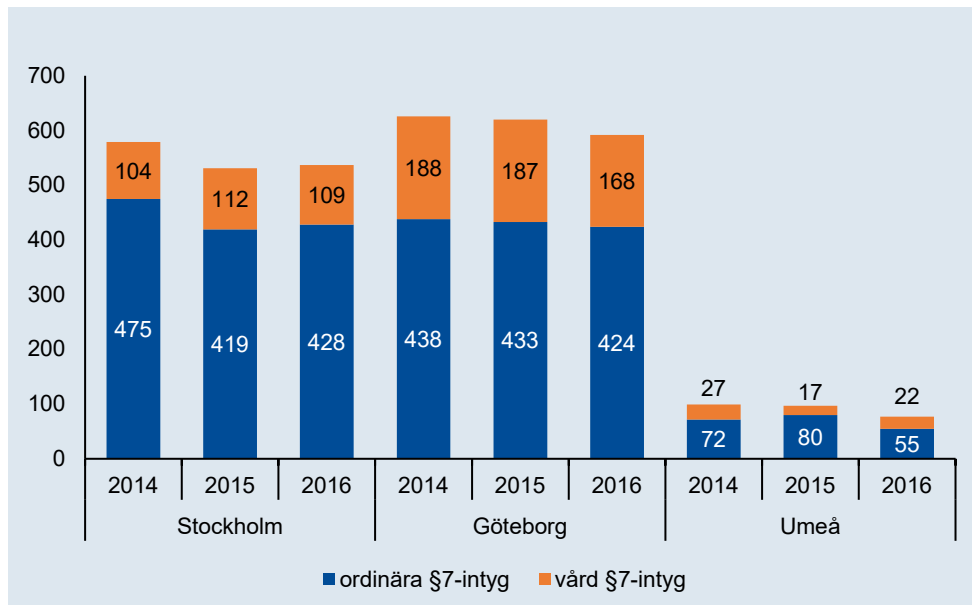
Ärendeutveckling § 7-intyg

Enligt 7 § (1991:2041) om särskild personutredning i brottmål kan en domstol inhämta ett intyg av läkare för att belysa frågor om förutsättningar för rättspsykiatrisk vård. Domstolen kan förordna om ett intyg för att överlämna den misstänkte till rättspsykiatrisk vård utan särskild utskrivningsprövning, vilket sker i cirka 25 procent av fallen (Figur 11; vård § 7-intyg). I flertalet fall utgör dock § 7-intyget ett underlag för domstolen i fråga om en rättspsykiatrisk undersökning ska genomföras.

Som framgår av Figur 9 har antalet § 7-intyg minskat under lång tid. Minskningen är större än för de rättspsykiatriska utredningarna. Även under 2016 har en minskning skett med drygt tre procent till 1 206 expedierade § 7-intyg, jämfört med 1 248 år 2015 (Figur 11). Den rättspsykiatriska avdelningen i Stockholm har tagit över 20

ärenden som rör § 7-intyg från Umeå under året. Det har inte gått att hitta några klara enskilda orsaksfaktorer till minskningen. Sannolikt påverkas siffran av den generella minskning av antalet personer som döms till en frihetsberövande påföljd.

Figur 11. Antal expedierade § 7-intyg, per undersökningsenhet.

Källa: Psykbase

Handläggningstider § 7-intyg

För § 7-intyg finns ingen lagstadgad handläggningstid. När domstolarna beslutar om ett § 7-intyg och den misstänkte är häktad ska ärendet hanteras skyndsamt. Det vanliga är att ärendet, efter överenskommelse med domstolen, expedieras inom cirka tio dagar, men i särskilt skyndsamma fall expedieras ärendet inom kortare tid. I ärenden där den misstänkte inte är häktad är behovet av skyndsamhet inte lika stort och expedieringstiden är tre till sex veckor.

Ärendeutveckling av riskutredningar

Antalet expedierade riskutredningar har ökat med nio ärenden till 41. Bara ett av dessa ärenden har rört en kvinna. Ärendeinflödet är beroende av dels antalet livstidsdomar som har meddelats för minst tio år sedan, dels hur många livstidsdömda som söker omvandling till ett tidsbestämt straff. Det är även möjligt att ansöka om omvandling på nytt efter avslag från domstolen och 36 procent av dem som genomgick en riskbedömning hade tidigare ansökt om omvandling. En person genomgick sin femte riskutredning under året.

Handläggningstider för riskutredningar

Handläggningstiden för riskutredningar är sex veckor. Anstånd söktes i 25 fall, vilket är i 61 procent av ärendena. Eftersom riskutredningarna utförs av samma personal som utför de rättspsykiatriska utredningarna, kan verksamheten nödgas prioritera mellan ärendeslagen utifrån kraven på skyndsamhet för häktade, vilket ofta leder till att riskutredningarna inte hanteras lika snabbt.

Rättsliga rådet

Socialstyrelsens råd för vissa rättsliga, sociala och medicinska frågor (Rättsliga rådet) lämnar utlåtanden på begäran av domstol eller myndighet i allmänmedicinska, rättsmedicinska, rättspsykiatriska och psykiatriska frågor. Under året har 20 rättspsykiatriska utlåtanden behandlats av Rättsliga rådet, vilket är 4,3 procent av de rättspsykiatriska utredningarna (Tabell 14). Rättsliga rådet har i tre fall kommit till en annan slutsats än RMV i fråga om allvarlig psykisk störning förelåg vid gärningstillfället, det vill säga i 0,6 procent av det totala antalet rättspsykiatriska undersökningarna. Det är få rättspsykiatriska utredningar som går vidare till Rättsliga rådet, vilket gör att slutsatser om kvaliteten på de rättspsykiatriska utredningarna är svåra att dra. Det kan emellertid konstateras att andelen ärenden som går vidare till Rättsliga rådet har varit relativt konstant de senaste tre åren, vilket torde kunna tyda på att förtroendet för resultaten är stabilt.

Tabell 14. Rättsliga rådets yttranden över expedierade utlåtanden

		2014	2015	2016
Yttranden över RPU	Antal	19	21	20
	Andel (%)	4,3	4,5	4,3
Varav annan bedömning av allvarlig psykisk störning	Antal	6	11	3
	Andel (%)	1,4	2,3	0,6

Källa: Kopior av akter från Rättsliga rådet som inkommit till enheten i Stockholm.

Kompetensförsörjning

Personalomsättningen i form av har ökat jämfört med 2015 och sammanlagt 35 rekryteringar av sjuksköterskor, forensiska socialutredare, utredande kontaktpersoner, administrativ personal och läkare har genomförts.

Läkarbemanningen har varit god, men under årets senare del har två rättspsykiatrer lämnat verksamheten i Stockholm, vilket har skapat en bristsituation. Det är ont om färdiga rättspsykiatrer och några sådana har inte kunnat rekryteras. Däremot har två specialister i psykiatri rekryterats som ska påbörja sin ST-utbildning i rättspsykiatri under första hälften av 2017. Bedömningen är att arbetet med att fullfölja den fleråriga rekryteringsplanen för rättspsykiatrer som myndigheten har måste fortgå och att behovet att rekrytera kvarstår. Bemanningsläget för rättspsykiatrer vid den rättspsykiatriska avdelningen i Göteborg har varit stabilt, men det finns även där behov

av att rekrytera ST-läkare för att säkerställa en kontinuerligt god bemanning, bland annat inför kommande pensionsavgångar. Specialistutbildningen till rättspsykiater har till följd av ett EU-direktiv förlängts, vilket ökar behovet av långsiktighet.

RPU av icke häktade

För att öka enhetligheten mellan avdelningarna har ett projekt arbetat med att beskriva utredningsprocessen avseende rättspsykiatriska undersökningar av personer som inte är häktade. Slutsatsen är att utredningsverksamheten i huvudsak bedrivs likvärdigt utifrån förutsättningarna på respektive avdelning, men vissa brister och olikheter har också identifierats. Arbetet med att åtgärda bristerna och skapa en enhetligare utredningsprocess kommer att fortsätta.

Kortare handläggningstid i vissa RPU-ärenden

RMV inledde under 2015 ett projekt för att utreda hur undersökningarna inom samtliga verksamheter kan effektiviseras. För rättspsykiatrins del har det handlat om ett förändrat arbetssätt med så kallade snabbteam i vissa rättspsykiatriska undersökningar för att minska undersökningstiden för häktade. Den integritetskränkning som en rättspsykiatrisk undersökning innebär för den som undersöks har stått i fokus. Det handlar i första hand om ärenden där det på ett tidigt stadium finns goda skäl att anta att den undersökte har en allvarlig psykisk störning. De objektiva kriterierna för att göra ett sådant antagande är att den undersökte uppvisar en långvarig och väl dokumenterad sjukdomsbild som är tydligt förenlig med en allvarlig psykisk störning. Sammantaget under projekttiden har 15 undersökningar med snabbteam gjorts. Efter projekttiden har en utvärdering gjorts och förfarandet med snabbteam har fortgått vid den rättspsykiatriska avdelningen i Stockholm. En fortsatt uppföljning av projektet planeras under 2017.

Professionella vänorter

Den straffrättsliga regleringen i Sverige, med begreppet allvarlig psykisk störning, och rättspsykiatrisk vård som straffrättslig påföljd, saknar motsvarighet i Europa och Norden. För att öka kunskapen om liknade verksamheter har avdelningarna inlett ett kunskapsutbyte i rättspsykiatriska frågor med Norge och Finland. Utbytet har skett genom studiebesök där lagstiftningsfrågor, säkerhet och vårdfrågor har lyfts.

Utbildningsinsatser

Kurser om kriminalvård och juridik har genomförts. Kurserna är LIPUS-certifierade, det vill säga godkända av det officiella organet för granskning av specialistutbildning för läkare. De har haft deltagare såväl från RMV som från externa verksamheter, både ST-läkare och andra utredare. Kurserna ges inom ramen för ett kursprogram som går som ett rullande schema under två år, med en kurs per termin (kriminalvårdskunskap, juridik inom rättspsykiatrisk verksamhet, kriminologi och

sexuallbrott samt riskbedömning). Programmet planeras utökas till sammanlagt fem kurser under 2018, med tillägg av en kurs i avancerad beroendelära.

RMV har också, tillsammans med Svensk Rättspsykiatrisk Förening, arrangerat ett välbesökt och uppmärksammat symposium om brottsliga gärningar under sömn. Symposiet har samlat såväl jurister som läkare och psykologer.

Kostnadsredovisning prestationer

Kostnad per ärende för de olika prestationstyperna (Tabell 15).

Tabell 15. Kostnad per prestation och prestationstyp (i kronor)

Prestationstyp	2014	2015	2016
RPU – häktad	464 800	466 200	479 100
RPU – fri fot	71 700	71 800	71 900
§ 7-intyg	7 600	7 700	7 100

Källa: PsykBase samt Agresso.

Ökningen inom ärendetypen RPU-häktad kan härledas till att ärendevolymen ökat med en procent medan kostnaden har ökat med fyra procent.

Medicinska åldersbedömningar

RMV har arbetat med att utveckla och bygga upp verksamheten för att genomföra medicinska åldersbedömningar i enlighet med regeringsuppdraget. Arbetet har fokuserat på att slå fast vilka metoder som RMV ska använda, organisering av processer, utveckling av administrativt stöd, kommunikation, kvalitetssäkring samt upphandling av bildtagning och analys. Arbetet har bedrivits i nära samarbete med Migrationsverket, men även Åklagarmyndigheten, Socialstyrelsen och Polismyndigheten. RMV har även bjudit in företrädare för läkarprofessionen och olika barnrättsorganisationer för samråd. RMV lämnade en rapport till regeringen den 15 november 2016 (dnr X16-90206) i vilken uppbyggnadsarbetet beskrivs närmare.

Metoden bygger på en sammantagen bedömning av två undersökningar: röntgenundersökning av visdomständer och magnetkameraundersökning av knäled. Bildtagning och två oberoende bedömningar av respektive bild kommer att göras av externa leverantörer som har upphandlats av RMV. En rättsläkare kommer utifrån resultatet av dessa undersökningar att göra en medicinsk åldersbedömning med hjälp av en standardiserad matris som har utarbetats inom myndigheten. RMV avger sedan ett rättsmedicinskt utlåtande om ålder i form av en sannolikhetsbedömning av om personen är över eller under 18 år.

Även i ärenden där bedömningen gäller om en person är över eller under 15 respektive 21 år, kommer magnetkameraundersökning av knäled och röntgenundersökning av visdomständer att användas. För 21-årsgränsen kommer dessa undersökningar att vid behov kompletteras med undersökning av nyckelben, eventuellt med hjälp av magnetkamera. När det gäller bedömning av 15-årsgränsen krävs fortsatta överväganden om metodval.

Forskning och utveckling

Vetenskapliga rådet lades ned den 1 juni i samband med att förordnandena för dess ledamöter löpte ut. Frågorna kommer från och med 2017 att hanteras inom ramen för en nyinrättad utvecklingsenhet.

RMV och Linköpings universitet har ingått en överenskommelse om att gemensamt satsa på ett strategiområde inom forensiska vetenskaper som sträcker sig fram till och med 2019. Bakgrunden är en utvärdering vid Linköpings universitet där en expertpanel identifierade forskningen inom rättskemi, rättsgenetik och farmakogenetik som ett område där unik och framstående forskning bedrivs. I juni arrangerades

ett nätverksmöte för att samla forskare från Linköpings universitet och RMV. Flera forskningsprojekt är i planeringsstadiet som ett resultat av detta möte. Genom finansiering inom strategiområdet har en biträdande universitetslektor anställts för att forska om nya psykoaktiva substanser. Forskning inom strategiområdet har initierats och flera av dessa forskningsresultat kommer att implementeras i verksamheten.

Rättsgenetik och rättskemi

Vid avdelningen för rättsgenetik och rättskemi har arbetet med sex långsiktiga forskningsområden fortsatt: nya psykoaktiva substanser, toxikokinetik, postmortal toxikologi, biomarkörer, farmakokinetik, farmakogenetik och släktskapsundersökningar. För att effektivt utnyttja nya tekniska resurser har RMV rekryterat flera forskarutbildade för att driva långsiktiga projekt inom både forskning och utveckling. En anställd har uppnått docentkompetens och en ny doktorandanställning har inrättats där forskningsfrågorna överbryggat verksamhetsområdena rättsgenetik, rättskemi och rättsmedicin.

En viktig del av forskningen är att överföra resultaten och erfarenheterna till verksamheten. Den rättsgenetiska verksamheten har implementerat ny teknik och metodik som möjliggör analys av ett mycket större antal DNA-markörer, vilket ökar möjligheten att ge svar på komplexa släktskapsfrågor. Inom rättskemin implementerades två metoder för bestämning av nedbrytningsprodukter från sömnmedlet zopiklon i blod och urin, vilket ökar möjligheterna att spåra intaget och uppskatta halten av detta vid tidpunkten för döden. Metoden är resultatet av ett långsiktigt arbete om läkemedlets stabilitet.

En medarbetare har disputerat och en ny doktorand registrerats. Under året har 34 vetenskapliga publikationer publicerats om forskning av medarbetare vid avdelningen för rättsgenetik och rättskemi, varav 24 med direkt koppling till verksamheten. Tolv av dessa har en koppling till forskningsområdet nya psykoaktiva substanser, som är en viktig del av strategiområdet forensiska vetenskaper. Vid årets slut fanns det sex professorer med anknytning till RMV:s verksamhet och ytterligare tio anställda med lektorat knutna till universitet. Förutom dessa finns ytterligare 32 disputerade medarbetare och cirka 15 forskarstuderande.

Rättsmedicin

Vid den rättsmedicinska enheten i Stockholm har en blodgasapparat köpts in för att kunna analysera bland annat elektrolyter och glukos i glaskroppsvätska. Proverna ingår i flera projekt som syftar till att utröna viktig information vid dödsfall, till exempel diabeteskoma, vätskebrist och förgiftningar, och därigenom höja kvaliteten på de rättsmedicinska dödsfallsutredningarna ytterligare.

Samtliga ST-läkare ska under sin ST-utbildning färdigställa ett vetenskapligt arbete och på flera av avdelningarna finns disputerade, doktorandregistrerade och anställda som snart ska doktorandregistreras och som bedriver forskning.

Rättspsykiatri

Inom den rättspsykiatriska utredningsverksamheten är ett större forskningsprojekt under planering för att öka samstämmigheten och kunskapen om personer som genomgår en rättspsykiatrisk undersökning. Resultaten förväntas öka kunskapen om sambandet mellan förövare, brottsituation, brottsbeteende och offerrelation. De kan även användas för att urskilja mönster och konstellationer som kan ligga till grund för prediktionsmodeller avseende risken för och återfall i brott.

Sammanlagt har 16 personer från olika yrkeskategorier bedrivit forskning. En rättspsykiater har disputerat och tre medarbetare har haft halvtidskontroll i avhandlingsarbetet. Totalt har 23 artiklar publicerats i vetenskapliga tidskrifter. De rättspsykiatriska avdelningarna har samarbetsavtal med Göteborgs universitet och Karolinska institutet.

För att sprida kunskap till övriga medarbetare har forskarna arrangerat bland annat symposier, seminarier om forskningsartiklar och ordnat utbildningsinsatser gällande psykopatibedömning. Under de rättspsykiatridagar som anordnades under våren har forskarna presenterat ett antal forskningsresultat för andra medarbetare.

Tillsammans med Institutionen för klinisk neurovetenskap vid Karolinska institutet har forskningsarbete utförts kring ökad förståelse av mekanismer bakom psykopatiskt beteendemönster. Projektet sker i samarbete med Kriminalvården. Vidare bedrivs forskning avseende våld mot kvinnor och resultaten tyder på att gärningsmän vid dödligt partnervåld mot kvinnor skiljer sig som grupp från gärningsmän vid övrigt dödligt våld. Det pågår också ett forskningsprogram som kartlägger psykossjuka lagöverträdare dömda till rättspsykiatrisk vård som alla har genomgått rättspsykiatrisk undersökning vid RMV. Dessa jämförs med psykossjuka inom allmänpsykiatrin som inte är våldsamma.

I slutet av året arrangerade RMV myndighetsöverskridande forskardagar. Under dagarna diskuterades frågor om hur man kan dra nytta av den akademiska kompetensen och hur forskningen bäst kan integreras i verksamheten.

Övrig återrapportering och redovisning

Statskontorets granskning

Statskontoret har på regeringens uppdrag gjort en myndighetsanalys av RMV. Rapporten, som överlämnades i februari, visar att RMV har stabila förutsättningar för att utföra sitt uppdrag och att myndigheten överlag uppnått goda resultat. Det finns utrymme för samordningsvinster inom verksamheten och i utvecklingsarbetet. Vidare finns behov av ett helhetsgrepp kring kompetensförsörjning och förtydliganden kring forskningens olika funktioner. Statskontoret föreslår att RMV ser över myndighetens organisation, processer och arbetssätt i syfte att förbättra samordningen mellan avdelningarna. Andra förslag är införande av gemensam ärendehantering inom rättsmedicin och rättspsykiatri, aktiv involvering av medarbetare i pågående utvecklingsarbete och översyn av hanteringen av rättsintyg.

Statskontorets rapport har legat till grund för vissa av de organisationsförändringar som har initierats under året och som träder i kraft den 1 januari 2017. Förändringen innebär gemensamma verksamhetschefer för de rättsmedicinska enheterna och för de rättspsykiatriska undersökningsenheterna. En ny utvecklingsenhet inrättas med övergripande ansvar för forsknings- och utvecklingsfrågor, omvärldsbevakning, internationella frågor samt utvecklingsarbetet med medicinska åldersbedömningar. Syftet med omorganisationen är att uppnå större enhetlighet och tydlighet samt ett ökat samarbete mellan enheterna. Arbete med att ta fram en ny kvalitetsorganisation med en kvalitetsledare inom varje verksamhetsområde, samt en kvalitetsamordnare, har också påbörjats.

Vision och beslutsstöd

RMV har fattat beslut om en ny vision. Arbetet med att ta fram visionen har genomförts med bred delaktighet bland medarbetare och chefer för att säkerställa en god förankring. Visionen och dess innehåll kommer att vara viktig vid myndighetens verksamhetsplanering och målformulering.

Med utgångspunkt i visionen har RMV även beslutat om ett långsiktigt mål för år 2030. Då ska RMV vara en stabil, välkänd och förtroendeingivande aktör i rättssväsendet – för samhället. Vid framtagandet av verksamhetens mål för de kommande tre åren, har avstämningar mot visionen och de långsiktiga målen gjorts för att säkerställa att det finns en överensstämmelse.

RMV har även upphandlat ett verktyg för beslutsstöd där myndigheten kommer att kunna samla statistik och mätetal från flera olika system för att på ett enklare och effektivare sätt kunna styra verksamheten. Implementeringen har påbörjats för ekonomi- och personaluppgifter. Under 2017 kommer implementeringen att fortsätta med bland annat ärendestatistik.

Säkerhet

En ny anställning som säkerhetschef har inrättats. Syftet är att öka säkerheten för medarbetarna och intagna som genomgår rättspsykiatriska undersökningar. Fokus i säkerhetsarbetet är dynamisk säkerhet, fysisk säkerhet, byggnadsteknisk säkerhet samt hot och våld. En ny organisation för kris- och katastrofhantering har beslutats under året. För att stärka den dynamiska säkerheten har rutiner och instruktioner reviderats inom de olika verksamhetsområdena. Inom rättspsykiatrin har insatser kring etik och bemötande genomförts. Stort fokus har lagts på att medarbetarna på vistelseavdelningarna ska ha en hög närvaro bland de intagna för att kunna observera hur de bemöter varandra, men även för att öka tryggheten

En genomgång av utformningen av RMV:s lokaler gällande fysisk och byggnadsteknisk säkerhet har genomförts. Åtgärder för att stärka säkerheten har vidtagits vid två av avdelningarna och på ledningskansliet. På den rättspsykiatriska avdelningen i Göteborg har planering gjorts inför en omfattande ombyggnad med säkerhetshöjande insatser. Mindre justeringar har gjorts i lokalernas utformning för att minska risken för utsatthet och våld mot medarbetare och mellan intagna.

I oktober genomfördes två säkerhetsdagar för omvårdnadspersonalen med både teoretiska och praktiska övningar där medarbetarna bland annat fick träna på ingripande, kroppsvisitation och greppteknik. Två utbildningsdagar för säkerhetssamordnare och brandskyddsansvariga har också genomförts.

En ny informationssäkerhetspolicy samt interna riktlinjer och föreskrifter för informationssäkerhetsarbetet har fastställts och ett informationssäkerhetsråd har inrättats. Informationssäkerhetsarbetet syftar till att skydda information när det gäller tillgänglighet, riktighet och spårbarhet.

En handlingsplan för att förebygga hot och våld samt otillåten påverkan har fastställts. Ett arbete med att kartlägga incidenter inom den rättspsykiatriska verksamheten har också påbörjats för att utröna om det sker en underrapportering av antalet incidenter om hot och våld, vilket kan vara en förklaring till skillnaderna mellan Stockholm och Göteborg i Tabell 16. Införandet av gemensamma rapporteringsverktyg och rutiner på undersökningsenheterna förväntas jämna ut statistiska skillnader (Tabell 16 och Tabell 17).

Tabell 16. Antal hot- och våldsinidenter på de rättspsykiatriska undersökningsenheterna.

	2014	2015	2016
Hot och våld mot personal			
Stockholm	30	21	49
Göteborg	10	8	8
Totalt	40	29	57
Hot och våld mellan medintagna			
Stockholm	3	2	10
Göteborg	4	8	3
Totalt	7	10	13
Hot och våld totalt			
Stockholm	33	23	59
Göteborg	14	16	11
Totalt	47	39	70

Källa: Avdelningarnas incidentrapporter.

Tabell 17. Antal hot- och våldsinidenter på de rättspsykiatriska undersökningsenheterna (antal per 1 000 vistelsedygn).

Hot och våld totalt	2014	2015	2016
Stockholm	9,8	6,3	15,3
Göteborg	4,9	5,7	3,9
Totalt	7,5	6,0	10,4

Källa: Avdelningarnas incidentrapporter.

En intagen kan enligt 2 kap. 5 § häkteslagen (2010:611) avskiljas från övriga intagna: av säkerhetsskäl eller om det är nödvändigt för att genomföra en kroppsbesiktning. Återkommande uppföljningar har gjorts under året. En orsak till ökningen av antalet avskiljningar kan vara att fler intagna har uppvisat en högre grad av psykisk ohälsa, vilket kan ha lett till utagerande aggressivt beteende. (Tabell 18).

Tabell 18. Antal beslut om avskiljning av säkerhetsskäl.

	2014 ¹	2015	2016
Avskiljning av säkerhetsskäl			
Stockholm	9	24	30
Göteborg	18	24	26
Totalt	27	48	56
per 1 000 vistelsedygn			
Stockholm	9,0	6,6	7,8
Göteborg	24,2	8,5	9,1
Totalt	15,5	7,4	8,3

¹För år 2014 var redovisning endast möjlig för oktober till december.

IT

En IT-strategi för de kommande fyra åren har fastställts. RMV har fokuserat på digitala överföringar, standardsystem, driftstabilitet, organisation och förvaltning. Regeringsuppdraget om medicinska åldersbedömningar har krävt IT-enhetens deltagande i framtagande av processer och tekniska lösningar.

RMV strävar efter att komma ifrån unikt anpassade IT-lösningar för att i stället fokusera på standardiserade lösningar som är billigare och har längre livslängd. Standardiseringsarbetet har inletts med ett förberedande strategiarbete och processen kommer att fortsätta i flera år framöver.

Infrastrukturen har uppdaterats för att säkerställa driftstabilitet och en miljö som förenklar felsökning, samt en organisation som är mindre personberoende, vilket bland annat lagt grunden för mobila användare med tillgång till administrativa applikationer utanför myndighetens lokaler.

Förmågan att leverera kostnadseffektiva IT-lösningar som tål förändringsarbete utan driftavbrott eller personberoende har ökat genom förenklingar av nätverksstruktur, renodling av system och systemversioner samt sammanslagning av filservrar och databasservrar.

Inom rättsmedicin har plattformen för externa läkare moderniserats, förenklats och stabiliserats, bland annat genom en modernare plattform för utskriftsmallar som säkerställer en högre kvalitet. Informationsblad har också fogats till vissa

svarsrapporter till polisen som stöd vid bedömningen av de rättskemiska analysresultaten.

Arbetet med att införa och vidareutveckla de rättspsykiatriska föreskrifterna i RMV:s ärendehanteringssystem har fortsatt. Plattformen för externa § 7-läkare har moderniserats, förenklats och stabiliserats. Utskriftsmallarna har även flyttats till en modern plattform för att uppnå en högre kvalitet.

Inom uppdraget om medicinsk åldersbedömning har informationssäkerheten och en optimerad process för arbetet stått i fokus.

RMV satsar på att överföring av information till andra myndigheter ska ske via Swedish government secure intranet, SGSI, istället för via internet. RMV har inom ramen för Rättsväsendets informationsförsörjning, RIF, deltagit aktivt i två arbetsgrupper. Planering och arbete har gjorts för att kunna digitalisera informationsutbyte mellan RMV och Polismyndigheten respektive Domstolsverket under 2017. Syftet är att övergå från informationsutbyte via brev och fax till digitaliserade PDF-filer.

Även utbytet av information om dödsfall i trafiken mellan RMV och Transportstyrelsen har digitaliserats i samarbete med Trafikanalys.

Kommunikation

Ett omfattande arbete har inletts med att utveckla RMV:s interna och externa kommunikationskanaler så att de motsvarar de krav som ställs på en modern myndighet. Avtal har slutits med leverantörer för ett nytt intranät och en ny extern webbplats och lansering sker under 2017. I arbetet med det nya intranätet har befintliga rutiner, arbetsflöden och dokumenthantering setts över och utvecklats. Syftet med ett nytt intranät är en förbättrad intern kommunikation och ett mer relevant stöd för medarbetare i det dagliga arbetet. RMV:s organisationsförändring ställer också ökade krav på den interna kommunikationen, och ett strategiarbete har inletts. Med en ny hemsida kan myndigheten möta ett ökat behov av kommunikationsstöd från uppdragsgivare och andra målgrupper, kopplat till digitaliseringen i samhället och skärpta lagkrav på tillgänglighet.

Myndighetens strategi har varit att gentemot media öka öppenheten och tillgängligheten kring verksamhetens frågor. RMV har förekommit i media i stor omfattning. Regeringsuppdraget om medicinska åldersbedömningar har ställt ökade krav på RMV:s kommunikation. RMV medverkade bland annat i Almedalen och i september hölls även en pressträff i denna fråga.

Innehållet i befintliga kommunikationskanaler har uppdaterats och utökats med artiklar och bilder. En strategi har varit att kommunicera RMV:s forskning och

---

statistik i större utsträckning än tidigare för att öka spridningen och kunskapen om myndighetens expertområden.

Rättsliga frågor

Ett projekt om styrande dokument har slutförts. Projektet har resulterat i en föreskrift som reglerar hur styrande dokument ska beslutas. Föreskriften syftar till att skapa ordning bland de styrande dokumenten och begränsa antalet dokumenttyper.

En översyn av Rättsmedicinalverkets föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2006:16) om riskutredning inför prövning av omvandling av fängelse på livstid har påbörjats. Översynen ska vara klar under 2017.

Riksarkivet har genomfört en tillsyn av RMV:s arkiv och registratur. Föreläggandet avser bland annat behov av uppdatering och komplettering av vissa styrande dokument samt vidtagande av vissa kompletterande åtgärder i arkivlokalerna.

Vidtagna åtgärder i enlighet med Riksarkivets beslut ska redovisas 2017. En ny verksarkivarie har fått i uppdrag att bland annat samordna avdelningarnas registratorer och arkivredogörare.

Jämställdhetsintegrering

I början av 2016 utsågs en samordnare och en stödresurs för arbetet med jämställdhetsintegrering i myndigheten. De har under året deltagit i workshops och informationsmöten arrangerade av Nationella sekretariatet för genusforskning. Tillsammans med representanter från verksamheten har behov av jämställdhetsintegrering inom respektive verksamhet identifierats.

De gemensamma och övergripande områdena som har identifierats är könsuppdelad verksamhetsstatistik, professionellt bemötande oavsett kön samt kvalitetssäkring av bedömningar och utlåtanden ur ett genusperspektiv. Även utformningen av lokaler och säkerhetsrutiner är områden av betydelse. RMV:s rutiner för framtagande av styrande dokument kommer också att ses över ur ett jämställdhetsperspektiv. Beslut har fattats om vilken statistik som från och med 2017 ska vara könsuppdelad. Viss statistik har även kunnat könsuppdelas retroaktivt, vilket avspeglas i denna årsredovisning.

En förväntad effekt av jämställdhetsarbetet är att eventuella jämställdhetsbrister kommer att bli identifierade och åtgärdade. RMV:s handlingsplan för jämställdhetsintegrering 2017 – 2018 lämnades till regeringen i oktober.

HR-frågor

Den 1 februari anslöt sig RMV till Statens servicecenters personaladministrativa system, vilket har inneburit omfattande förändringar i myndighetens löneadministration och HR-struktur.

RMV har påbörjat ett arbete med ledarskapsutveckling. Ett omfattande program har genomförts för gruppchefer och ett antal andra chefer har även fått individuell chefscoachning. Inom ramen för seminarieserien Ledarforum, som riktar sig till alla chefer inom myndigheten, har utbildningar även ägt rum rörande Arbetsmiljöverkets föreskrifter om organisatorisk och social arbetsmiljö, AFS 2015:4, samt lönesättning och lönesättande samtal.

Myndigheten har arbetat aktivt med medarbetarskap genom revidering av arbete med värdegrunden. Samtliga arbetsgrupper har diskuterat och brutit ned värdegrunden inom sina verksamhetsområden.

RMV har också deltagit i Arbetsgivarverkets aktivitetsserie Medarbetarskap i arbetsgivarsamverkan, MIA. I aktivitetsserien deltar 20 myndigheter och syftet är att myndigheterna ska inspirera varandra och utbyta erfarenheter om hur man arbetar med medarbetarskap i den egna verksamheten.

Ett av HR:s största fokusområden har varit arbetsgivarprofileringen. RMV har anslutit sig till LinkedIn där nya anställningar och nyheter från verksamheten kontinuerligt publiceras. Profileringsannonser i media och aktivt deltagande på karriärdagar och andra forum har också genomförts.

En översyn av de tillägg som utgått till läkare som utfärdar § 7-intyg har gjorts och resulterat i ett avtal mellan Läkarförbundet och RMV om att tillägget ska upphöra och omfattas av en höjd månadslön från och med den 1 januari 2017.

Myndigheten har i enlighet med regeringens uppdrag arbetat aktivt med att ta emot nyanlända praktikanter och praktikanter med funktionsvariationer. Arbetet har inneburit att RMV tagit emot tre praktikanter.

Medarbetare inom RMV har möjlighet att ansöka om omställningsmedel enligt det lokala avtalet om omställningsmedel. Som exempel kan nämnas åtgärder som ökar eller bibehåller medarbetarens anställningsbarhet eller ökar förutsättningarna i övrigt till ett längre arbetsliv. Under året har 16 ansökningar inkommit, varav 14 har beviljats. Insatser som har beviljats har exempelvis varit aktiviteter till följd av att organisationen förändrats och nya kompetenser behövs.

Arbete med en kompetens- och karriärmodell för medarbetare inom verksamhetsområdet rättsgenetik och rättskemi har påbörjats. Syftet är att tydliggöra de utvecklingsvägar som finns utifrån verksamhetens behov. Kompetens- och karriärmodellen beskriver hur medarbetarna kan utvecklas i sina befintliga arbetsroller och hur de kan förflytta sig, både vertikalt och horisontellt, inom organisationen. Kompetens- och karriärmodellen, som ska bidra till att behålla medarbetare och tillvarata deras kompetens för alternativa karriärinriktningar, har även presenterats för övriga verksamhetsområden.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron motsvarar 4,4 procent av sammanlagd ordinarie arbetstid och har ökat sedan föregående år (Tabell 19). Andelen långtidssjukfrånvaro i förhållande till total sjukfrånvaro har också ökat. För kategorierna anställda 30-49 år och 50 år eller äldre har sjukfrånvaron ökat, medan den har minskat för anställda yngre än 30 år.

Tabell 19. Sjukfrånvaro från sammanlagd ordinarie arbetstid (procent).

	2014	2015	2016
Total sjukfrånvaro	3,2	3,8	4,4
Andel långtidssjukfrånvaro (60 dagar eller mer) i förhållande till total sjukfrånvaro	43,9	51,3	57,5
Kvinnor	3,4	4,3	5,2
Män	2,8	2,9	3,0
Anställda yngre än 30 år	3,6	4,4	2,4
Anställda 30-49 år	2,9	3,4	4,2
Anställda 50 år och äldre	3,5	4,2	5,2

Källa: Primula.

Personalrörlighet

Med personalrörlighet avses avgångar vid myndigheten inklusive pensionsavgångar. Personalrörligheten vid RMV har uppgått till 14 procent, vilket är en ökning med 5 procent jämfört med 2015. Orsaken till rörligheten är främst övergång till annan arbetsgivare, tidsbegränsad anställning som upphört och pensionsavgångar.

Könsfördelningen bland anställda

Vid utgången av året hade RMV 470 medarbetare vilket är 27 fler än vid utgången av 2015. Av medarbetarna var 62 procent kvinnor (291) och 38 procent män (179) och könsfördelningen har inte förändrats sedan 2015 då RMV hade 276 kvinnor och 167 män anställda vid slutet av året.

Arbetsmiljö

RMV bedriver kontinuerligt och systematiskt arbetsmiljöarbete i syfte att utveckla och förbättra arbetsmiljön.

Under året har en översyn av myndighetens styrande- och stödjande arbetsmiljödokument gjorts med syfte att skapa en tydligare struktur och öka stödet för verksamhetens chefer. Exempelvis har en tydligare handledning om arbetsanpassning och rehabilitering tagits fram samt en mall för hur riskbedömningar i arbetsmiljön ska genomföras. Rutiner för avslutssamtal har tagits fram i syfte att fånga in synpunkter på arbetsmiljön.

Utbildning för RMV:s skyddsombud och chefer har genomförts för att öka kunskapen om Arbetsmiljöverkets föreskrift om Organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4), samt för att ge möjlighet till diskussion.

Arbetsmiljöverket har gjort en inspektion av den rättsmedicinska avdelningen i Stockholm där mindre anmärkningar noterades.

Kostnader och intäkter redovisat på verksamhetsområden

Kostnader

Rättsmedicinalverkets samlade kostnader har i löpande priser ökat med cirka 29 miljoner kronor (cirka sex procent) jämfört med föregående år (se Tabell 20).

Ökningen beror främst på att personalkostnaderna har ökat med 18 miljoner kronor där merparten beror på nyanställningar och att övriga driftskostnader har ökat med 11 miljoner kronor.

Tabell 20. Redovisning av kostnader per verksamhetsområde (andel i procent)¹

Verksamhetsområde	2014		2015		2016	
	tkr	andel	tkr	andel	tkr	andel
Rättspsykiatri	173 169	37	182 722	38	187 711	37
Rättsmedicin	173 902	37	170 789	35	187 877	37
Rättskemi	95 128	20	101 741	21	107 192	21
Rättsgenetik	25 630	5	26 826	6	28 192	6
Totalt	467 829	100	482 078	100	510 973	100

¹Verksammansamma kostnader, 64 712 tkr år 2016 har fördelats per verksamhetsområde i relation till personalkostnaderna.

I tabell "Fördelade gemensamma kostnader" nedan återfinns en specifikation av de gemensamma kostnaderna.

Intäkter

Som framgår av (Tabell 21) har intäkterna av anslag ökat med cirka 30 miljoner kronor vilket motsvarar en ökning med 8,5 procent jämfört med året innan. Under 2015 var ökningen knappt en miljon kronor eller 0,2 procent.

Tabell 21. Redovisning av anslagsintäkter per verksamhetsområde (andel i procent)¹

Verksamhetsområde	2014		2015		2016	
	tkr	andel	tkr	andel	tkr	andel
Rättspsykiatri	170 380	47	179 696	50	185 423	47
Rättsmedicin	146 556	41	146 076	40	165 675	42
Rättskemi	42 010	12	33 149	9	36 982	9
Rättsgenetik	1 947	1	2 113	1	3 649	1
Totalt	360 893	100	361 033	100	391 729	100

¹Verksammansamma anslagsintäkter, 54 193 tkr år 2016 har fördelats per verksamhetsområde (ej rättsgenetik) i relation till personalkostnaderna.

Intäkterna exklusive anslagsintäkter har totalt minskat med 3,5 miljoner kronor jämfört med föregående år (Tabell 22). En stor del av förändringen är inom den rättsgenetiska verksamheten som har minskat med cirka 2,2 miljoner kronor, vilket främst beror på att antalet expedierade ärenden, har minskat med cirka 15 procent. Inom den rättsmedicinska verksamheten minskade intäkterna med cirka 1,2 miljoner kronor. Inom rättskemin och rättspsykiatrin var intäkterna i princip oförändrade.

Tabell 22. Redovisning av intäkter exklusive anslagsintäkter per verksamhetsområde (andel i procent)¹

Verksamhetsområde	2014		2015		2016	
	tkr	andel	tkr	andel	tkr	andel
Rättspsykiatri	2 788	2	2 740	3	2 469	2
Rättsmedicin	30 272	24	25 245	23	24 148	23
Rättskemi	68 664	56	60 368	55	60 449	57
Rättsgenetik	21 926	18	20 911	19	18 708	18
Totalt	123 650	100	109 264	100	105 774	100

¹Verksgensamma intäkter, 371 tkr år 2016, har fördelats per verksamhetsområde i relation till personalkostnaderna.

Avgiftsbelagd verksamhet

Årets resultat för den rättskemiska verksamheten visar ett underskott på cirka 9,6 miljoner kronor (Tabell 23). Intäkterna har minskat med 2,3 procent medan kostnaderna legat kvar på samma nivå som föregående år. Intäktsminskningen beror på ett minskat antal ärenden. Det negativa resultatet innebär att det balanserade resultatet inom något år förväntas vara i balans inom uppdragsverksamheten för rättskemi.

Den rättsgenetiska verksamheten har resulterat i ett fortsatt ökat underskott på cirka 5,7 miljoner kronor. Underskottet kan härledas till minskade intäkter beroende på ett minskat antal expedierade ärenden, men även till den under tidigare år genomförda sänkningen av avgifterna. Detta ger en utgående balans på cirka 6,1 miljoner kronor. För de närmaste åren prognosticeras ett fortsatt underskott i verksamheten, vilket förväntas ge balans inom något eller några år.

Rättsintygsverksamheten har resulterat i ett överskott med cirka 1,9 miljoner kronor. Överskottet har ökat jämfört med föregående år mest beroende på att kostnaderna minskat med cirka två miljoner kronor. Översynen av taxorna under 2013 ledde till höjningar för rättsintygen, vilket under 2016 också fortsatt att bidra till en långsiktigt förväntad balans i ekonomin.

Sammantaget arbetar RMV fortlöpande aktivt med att anpassa taxorna, vilket har bidragit till att minska balanserna inom främst rättskemi och rättgenetik för att långsiktigt ge balans i ekonomin.

Tabell 23. RMV:s uppdragsverksamhet 2014 - 2016 (tkr)

	Rättskemi	Rättsgenetik	Rättsintyg
Ingående balans 2014	6 631	17 405	-4 900
Intäkter	67 376	21 926	25 006
Kostnader	51 829	23 682	22 080
Resultat	15 546	-1 756	2 926
Ingående balans 2015	22 177	15 649	-1 974
Intäkter	59 314	20 920	21 349
Kostnader	67 493	24 722	20 816
Resultat	-8 179	-3 802	533
Ingående balans 2016	13 998	11 847	-1 441
Intäkter	57 965	18 708	20 773
Kostnader	67 621	24 426	18 868
Resultat	-9 656	-5 718	1 905
Utgående balans 2016	4 342	6 129	464

Finansiering

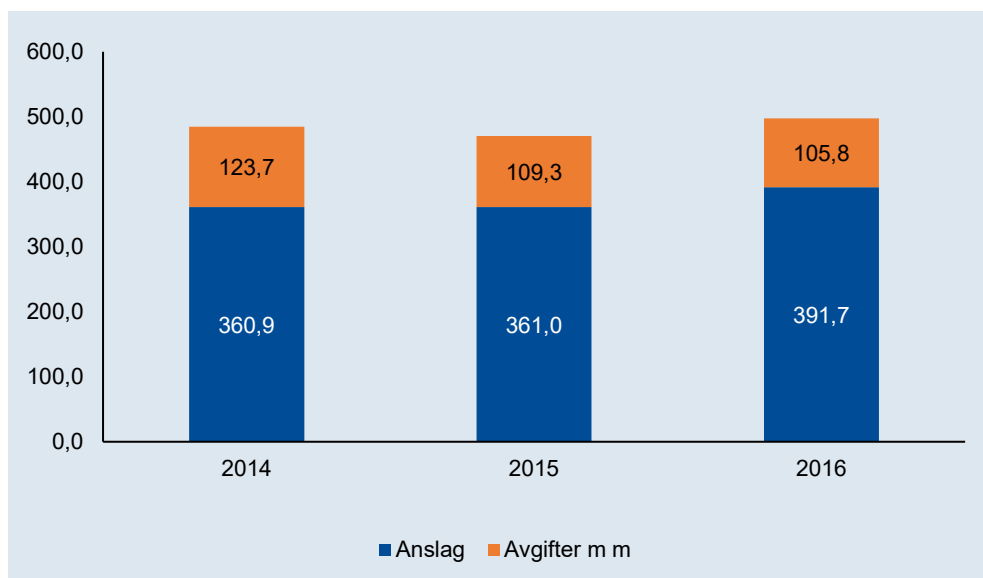
Rättsmedicinalverkets totala intäkter har uppgått till cirka 497,5 miljoner kronor, en ökning med drygt sex procent jämfört med året innan (Figur 12). Verksamheten har finansierats till cirka 79 procent genom anslag via statsbudgeten och till cirka 21 procent genom avgifter och andra ersättningar.

De rättspsykiatriska och rättsmedicinska verksamheterna är till största delen anslagsfinansierade. Den rättskemiska verksamheten är till drygt två tredjedelar avgiftsfinansierad och till en tredjedel anslagsfinansierad medan den rättsgenetiska verksamheten nästan helt är avgiftsfinansierad.

Intäkter av anslag har uppgått till 391,7 miljoner kronor medan anslagsavräkningen har blivit något högre, 394,0 miljoner kronor. Detta innebär att RMV har ett utgående överföringsbelopp till år 2017 på knappt 22,2 miljoner kronor.

Intäkterna av avgifter har uppgått till 103,6 miljoner kronor. Övriga intäkter, bidrag och räntor, uppgick till drygt två miljoner kronor.

Figur 12. RMV:s finansiering 2014 – 2016 (i miljoner kronor)

Verksgemensamma kostnader

De verksgemensamma kostnaderna uppgick till cirka 64,7 miljoner kronor, vilket motsvarar cirka 12,7 procent av myndighetens totala kostnader (Tabell 24).

Tabell 24. Fördelade gemensamma kostnader 2014 – 2016 (andel i procent)

	2014		2015		2016	
	tkr	andel	tkr	andel	tkr	andel
Verksledning och kansli ²	23 011	51	26 755	57	33 374	52
IT-stöd	13 118	29	9 749	21	9 200	14
Information/Arkiv ²	1 544	5	-30	-0,1	0	0,0
FoU-samordning	1 397	3	1 660	4	1 857	3
Övriga omkostnader ¹	6 422	14	8 824	19	20 282	31
Summa	45 493	100	46 958	100	64 712	100

¹Ekonomi- och personalsystem, kompetensutveckling, chefsmöten m.m. Under år 2016 har särskilt lönekostnader och det nya uppdraget Medicinsk åldersbedömning gett ökade kostnader.

²Information/Arkiv har under 2015 omförts till Verksledning och kansli.

Källa för samtliga tabeller och uppgifter i detta avsnitt är ekonomisystemet Agresso.

Finansiell redovisning

Sammanställning över väsentliga uppgifter

Belopp i tkr	2016	2015	2014	2013	2012
Låneram hos Riksgälden					
- beviljad i regleringsbrevet	110 000	120 000	120 000	120 000	110 000
- utnyttjad	62 218	71 289	76 233	70 030	71 024
Kontokredit hos Riksgälden					
- beviljad i regleringsbrevet	20 000	19 000	33 000	33 000	32 785
- maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto hos Riksgälden ⁽¹⁾					
- ränteintäkter	0	0	298	319	287
- räntekostnader	343	184	0	0	0
Avgiftsintäkter ⁽²⁾					
- budget i regleringsbrevet	102 000	94 500	93 500	89 500	⁽³⁾ 83 500
- utfall	103 571	106 434	120 780	122 226	110 735
Anslagskredit					
4:1:8 ap.1 Rättsmedicinalverket					
- beviljad i regleringsbrevet	12 018	11 130	11 362	33 981	9 836
- utnyttjad kredit	0	0	0	0	1 720
Anslag					
- anslagssparande 4:1:8 ap.1	22 249	20 321	11 362	13 385	0
Personal under året ⁽⁴⁾					
- antalet årsarbetskrafter ⁽⁵⁾	412	484	490	492	482
- medelantalet anställda	464	443	423	407	402
Driftkostnad					
- per årsarbetskraft ⁽⁵⁾	1 196	958	917	891	883
Kapitalförändring ⁽⁶⁾					
- statskapital	219	219	219	219	219
- balanserad kapitalförändring	24 405	35 853	19 138	6 376	2 511
- årets kapitalförändring	-13 470	-11 447	16 716	12 762	3 865
- utgående myndighetskapital	11 154	24 625	36 072	19 357	6 595

1) På grund av den negativa räntan redovisas ränta på Räntekonto i Riksgälden för 2015 och 2016 som räntekostnad. För 2014 redovisas den som ränteintäkter.

2) Samtliga avgiftsintäkter disponeras av RMV.

3) Ett felaktigt belopp på 86 000 angavs i årsredovisningen 2012.

4) Antalet årsarbetskrafter (åa) beräknas fr.o.m. ÅR2014 enligt Ekonomistyrningsverkets (ESV) anvisningar som innebär att även anställda med timersättning räknas med. Statens servicecenter har för 2016 i det nya personaladministrativa systemet Primula inte kunnat beräkna enligt ESV:s anvisningar utan uppgiften bygger på Arbetsgivarverkets beräkningsgrund. Antalet åa för 2016 är utan anställda med timersättning. Åren 2012-2015 är beräknade enligt ESV:s anvisningar. 2015 stod anställda med timersättning för 74 åa.

5) I likhet med not 4 är redovisad kostnad 2016 inte direkt jämförbar med år 2015.

6) Från och med 2015 redovisas även statskapital som inarbetats i utgående myndighetskapital för åren 2012-2015.

Resultaträkningar

RMV totalt (belopp i tkr)	2016	2015
VERKSAMHETENS INTÄKTER		
Intäkter av anslag (not 1)	391 729	361 033
Intäkter av avgifter och andra ersättningar (not 2)	103 571	106 434
Intäkter av bidrag (not 3)	1 840	2 925
Finansiella intäkter (not 4)	363	238
Summa	497 503	470 630
VERKSAMHETENS KOSTNADER		
Kostnader för personal (not 5)	-336 153	-317 607
Kostnader för lokaler (not 6)	-66 908	-67 307
Övriga driftskostnader (not 7)	-90 002	-78 996
Finansiella kostnader (not 8)	-527	-215
Avskrivningar och nedskrivningar	-17 382	-17 953
Summa	-510 973	-482 078
Verksamhetsutfall	-13 470	-11 447
Årets kapitalförändring (not 9)	-13 470	-11 447

Rättsgenetik, uppdragsverksamhet (belopp i tkr)	2016	2015
VERKSAMHETENS INTÄKTER		
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	18 670	20 882
Intäkter av bidrag	13	25
Finansiella intäkter	25	13
Summa	18 708	20 920
VERKSAMHETENS KOSTNADER		
Kostnader för personal	-10 379	-10 172
Kostnader för lokaler	-2 286	-2 285
Övriga driftskostnader	-10 624	-10 941
Finansiella kostnader	-	-9
Avskrivningar och nedskrivningar	-1 136	-1 315
Summa	-24 426	-24 722
Verksamhetsutfall	-5 718	-3 802
Årets kapitalförändring (not 9)	-5 718	-3 802

Rättskemi, uppdragsverksamhet (belopp i tkr)	2016	2015
VERKSAMHETENS INTÄKTER		
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	57 894	59 228
Intäkter av bidrag	24	46
Finansiella intäkter	46	40
Summa	57 965	59 314
VERKSAMHETENS KOSTNADER		
Kostnader för personal	-41 020	-40 932
Kostnader för lokaler	-5 146	-5 123
Övriga driftskostnader	-17 450	-17 433
Finansiella kostnader	-	-24
Avskrivningar och nedskrivningar	-4 005	-3 980
Summa	-67 621	-67 493
Verksamhetsutfall	-9 656	-8 178
Årets kapitalförändring (not 9)	-9 656	-8 178

Rättsintyg, uppdragsverksamhet (belopp i tkr)	2016	2015
VERKSAMHETENS INTÄKTER		
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	20 773	21 348
Finansiella intäkter	-	1
Summa	20 773	21 349
VERKSAMHETENS KOSTNADER		
Kostnader för personal	-13 448	-14 291
Kostnader för lokaler	-45	-600
Övriga driftskostnader	-5 324	-5 835
Finansiella kostnader	-	-8
Avskrivningar och nedskrivningar	-51	-81
Summa	-18 868	-20 816
Verksamhetsutfall	1 905	533
Årets kapitalförändring (not 9)	1 905	533

Balansräkning

Belopp i tkr	2016-12-31	2015-12-31
Tillgångar		
IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR (not 10)		
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	2 457	3 913
MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR (not 10)		
Byggnader, mark och annan fast egendom		
Förbättringsutgifter på annans fastighet	18 331	20 471
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	44 052	47 261
FORDRINGAR		
Kundfordringar	3 084	2 727
Fordringar hos andra myndigheter (not 11)	23 613	15 677
Övriga fordringar	37	17
PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER		
Förutbetalda kostnader (not 12)	16 258	15 223
Övriga upplupna intäkter (not 13)	176	-
AVRÄKNING MED STATSVERKET		
Avräkning med statsverket (not 14)	-19 046	-14 853
KASSA OCH BANK		
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret (not 15)	57 795	69 612
Kassa och bank	35	35
Summa tillgångar	146 792	160 082
Kapital och skulder		
MYNDIGHETSKAPITAL (not 16)		
Statskapital utan avkastningskrav	219	219
Balanserad kapitalförändring (not 17)	24 405	35 852
Kapitalförändring enligt resultaträkningen (not 9)	-13 470	-11 447
AVSÄTTNINGAR (not 18)		
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	827	505
Övriga avsättningar	5 807	3 976
SKULDER M.M.		
Lån i Riksgäldskontoret (not 19)	62 219	71 289
Skulder till andra myndigheter (not 20)	10 081	9 767
Leverantörsskulder	16 621	9 955
Övriga kortfristiga skulder (not 21)	5 618	5 352
Förskott från uppdragsgivare och kunder	-	263
PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER		
Upplupna kostnader (not 22)	32 293	32 706
Oförbrukade bidrag (not 23)	2 172	1 447
Övriga förutbetalda intäkter	-	200
Summa kapital och skulder	146 792	160 082

Ansvarsförbindelser:

- 1 Statliga garantier för lån och krediter - inga.
- 2 Övriga ansvarsförbindelser - inga

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag Belopp i tkr							
Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Utnyttjad del av medgivet överskridande	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Nettoutgifter	Utgående överföringsbelopp
04 01 008 Rättsmedicinalverket Ramanslag Not 24	20 321	405 112		-9 191	416 242	-393 993	22 249

Bemyndiganden och finansiella villkor

Anslag 04 01 008

Utöver tilldelat belopp under anslaget får RMV disponera en anslagskredit om 12 018 tkr

Tilläggsupplysningar

Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Rättsmedicinalverkets redovisning följer god redovisningssed såsom den kommer till uttryck i ESV:s föreskrifter och allmänna råd till 6 § förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring. Fr.o.m. 2009-01-01 avräknas anslagen kostnadsmässigt.

Som brytdag enligt föreskrifterna till 10 § förordning (2000:606) om myndigheters bokföring har Rättsmedicinalverket fastställt 2017-01-05.

I den finansiella redovisningen är beloppen avrundade till närmaste hela tusental kronor, vilket kan medföra vissa summeringsfel.

Anläggningstillgångar

Med anläggningstillgångar avser Rättsmedicinalverket en tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav, t ex tekniska anläggningar, maskiner, inventarier och transportmedel. Tillgångens värde (exkl. moms) ska uppgå till ett belopp på 22 000 kr och ha en ekonomisk livslängd på minst tre år. För immateriella anläggningstillgångar ska anskaffningsvärdet uppgå till 100 000 kronor.

I anskaffningsvärdet ingår kostnader för installation, transporter, tull och motsvarande. Tillämpad princip innebär att ett objekt som understiger det fastställda beloppet, men tillhör en fungerande enhet läggs ihop med övriga objekt och betraktas som en tillgång.

De olika tillgångarnas ekonomiska livslängd är klassade enligt följande:

Immateriella anläggningstillgångar:

Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar:

3, 4, 5 och 7 år: Programvaror och licenser samt egenutvecklade program.

Materiella anläggningstillgångar:

Förbättringsutgifter på annans fastighet:

4, 6, 7, 10, 15, 20 år beroende på det underliggande hyresavtalets återstående löptid. Den ekonomiska livslängden 15 och 20 år avser byggnadsfast inredning.

Maskiner och tekniska anläggningar:

4, 5, 7 och 10 år och utgörs huvudsakligen av laboratorie-, obduktions- och verkstadsutrustning.

Datorer och kringutrustning:

4, 5 och 7 år, IT-utrustning.

Bilar och andra transportmedel:

4 och 7 år.

Övriga inventarier:

4, 6, 7, 10, 15 och 20 år utgörs huvudsakligen av kontorsinredning.

Rättsmedicinalverket har undantagit vissa typer av tillgångar från tillgångsredovisning. Det gäller inventarier som utsätts för hårt slitage och bedöms ha en livslängd understigande tre år såsom datorer, mobiltelefoner samt möbler till rättspsykiatrins vårdavdelningar.

Rättsmedicinalverket tillämpar planenlig linjär avskrivning.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar har tagits upp till det belopp de förväntas inflyta med. Skulder har tagits upp till nominellt belopp.

Periodavgränsningsposter

Som periodavgränsningsposter bokförs belopp överstigande 50 000 kr.

Redovisning av anställdas sjukfrånvaro enligt 7 kap 3 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Uppgifter om sjukfrånvaro: se Resultatredovisningen, avsnittet Övrig återsrapportering och redovisning.

Uppgifter om 2016 års ledande befattningshavare och insynsråd

Utbetald ersättning till ledande befattningshavare och rådsledamöter samt uppgift om uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter eller aktiebolag.

Namn, sidouppdrag	Ersättning i kronor
GD Monica Rodrigo	1 240 405
Insynsråd	
Sten Burman (del av året) Rättshjälpsnämnden, ordförande Överklagandenämnden för nämndemän, v ordförande Hovrätten för Nedre Norrland, hovrättspresident	1 500
Kerstin Haglö (del av året) Rättshjälpsnämnden, ledamot Åklagarmyndighetens insynsråd, ledamot Överklagandenämnden för nämndemän, ersättare	1 500
Lisbeth Johansson Överåklagare	4 500
Niklas Långström Uppsala universitet, professor	4 500
Barbro Westerholm (del av året) Statens medicinsk etiska råd, ledamot	1 500
Mikael Cederbratt (ny 2016) Riksdagsledamot	0
Catarina Barketorp (ny 2016) Uppsala Tingsrätt, myndighetschef	3 000
Sanne Lennström (ny 2016) Riksdagsledamot Valprövningsnämnden, suppleant Nämnden för brottsskadeersättning, ledamot	1 500

Andra förmåner eller framtida åtaganden har inte utgått.

Noter

Belopp i tkr

Not 1	Intäkter av anslag	2016	2015
	Intäkter av anslag enligt resultaträkningen	391 729	361 033
	Nettoutgifter enligt anslagsredovisningen	393 993	362 046
	Skillnad	-2 265	-1 013

Skillnaden mellan intäkter av anslag i resultaträkningen och utgifter i anslagsredovisningen uppgående till 2 265 tkr förklaras av anslagsavräknad uttagen semesterlöneskuld intjänad t.o.m. 2008 enligt övergångsbestämmelsen till anslagsförordningen (2011:223).

Belopp i tkr

Not 2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2016	2015
	Totalt	103 571	106 434
	Intäkter enligt 4 § Avgiftsförordningen	6 157	4 705
	Uthyrning lokaler och utrustning	51	58
	Utbildning och konferenser	977	1 044
	Konsulttjänster	3 241	2 311
	Forskningsuppdrag	686	616
	Övriga intäkter	1 202	675
	Offentligrättsliga avgifter	8 091	8 601
	Offentligrättsliga avgifter inom rättsgenetik (faderskapsanalyser)	8 089	8 596
	Övriga offentligrättsliga avgifter	2	5
	Intäkter av uppdragsverksamhet	89 248	92 299
	Laboratorieanalyser	55 439	56 635
	Tjänste- och konsultuppdrag	22 119	22 574
	Släktskapsanalyser	9 083	10 437
	Övriga uppdragsintäkter	2 607	2 652
	Övriga intäkter i verksamheten	75	829

Belopp i tkr

Not 3	Intäkter av bidrag	2016	2015
		1 840	2 925
	Statliga myndigheter	295	1 074
	Sveriges Kommuner och Landsting	1 355	1 847
	Övriga organisationer	190	4

Belopp i tkr

Not 4	Finansiella intäkter	2016	2015
		363	238
	Lån i Riksgäldskontoret	353	183
	Övriga finansiella intäkter	10	55

På grund av den negativa räntan redovisas ränta på lån i Riksgäldskontoret som finansiell intäkt

Belopp i tkr

Not 5	Kostnader för personal	2016	2015
		336 153	317 607
	Lönekostnader anställda	214 341	204 972
	Lönekostnader ej anställda	2 988	1 677
	Arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal	109 835	101 632
	Övriga kostnader för personal	8 990	9 326

Belopp i tkr

Not 6	Kostnader för lokaler	2016	2015
		66 908	67 307
	Hyror	51 638	52 377
	Övriga lokalkostnader	15 270	14 930

Belopp i tkr

Not 7	Övriga driftskostnader	2016	2015
		90 002	78 996
	Inköp av tjänster	51 697	45 058
	Inköp av varor	31 906	29 562
	Resekostnader	4 719	3 540
	Reaförlust på anläggningstillgångar	290	690
	Övrigt	1 391	146

Belopp i tkr

Not 8	Finansiella kostnader	2016	2015
		527	215
	Räntekonto i Riksgäldskontoret	343	184
	Övriga finansiella kostnader	184	30

På grund av den negativa räntan redovisas ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret som finansiell kostnad.

Belopp i tkr

Not 9	Årets kapitalförändring	2016	2015
		-13 470	-11 447
	Årets resultat Rättsgenetik	-5 718	-3 802
	Årets resultat Rättskemi	-9 656	-8 178
	Årets resultat Rättsintyg	1 905	533

Belopp i tkr

Not 10	Anläggningstillgångar		
	Immateriella anläggningstillgångar	2016-12-31	2015-12-31
	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
	Anskaffning IB	13 251	11 099
	Årets anskaffning	1 883	2 742
	Omklassificering	-2 447	-
	Utrangering	-1 299	-590
	Anskaffningsvärde	11 388	13 251
	Avskrivningar IB	-9 337	-7 535
	Årets avskrivningar	-1 555	-2 034
	Omklassificering	663	-
	Utrangering	1 299	232
	Avskrivningar UB	-8 931	-9 337
	Bokfört värde	2 457	3 913
	Materiella anläggningstillgångar	2016-12-31	2015-12-31
	Förbättringsutgifter på annans fastighet		
	Anskaffning IB	43 183	42 403
	Årets anskaffning	827	1 012
	Utrangering	-96	-232
	Anskaffningsvärde	43 914	43 183

Avskrivningar IB	-22 711	-20 083
Årets avskrivningar	-2 967	-2 861
Utrangering	96	232
Avskrivningar UB	-25 582	-22 711
Bokfört värde	18 331	20 471
Maskiner, inventarier, installationer m m		
Anskaffning IB	140 993	136 848
Årets anskaffning	8 157	10 701
Omklassificering	2 447	-
Utrangering	-11 657	-6 556
Anskaffningsvärde	139 940	140 993
Avskrivningar IB	-93 733	-86 882
Årets avskrivningar	-12 860	-13 039
Omklassificering	-663	-
Utrangering	11 368	6 188
Avskrivningar UB	-95 887	-93 733
Bokfört värde	44 052	47 261

Till följd av utrangering har en realisationsförlust uppstått om 290 tkr.

Belopp i tkr

Not 11 Fordringar andra myndigheter	2016-12-31	2015-12-31
	23 613	15 677
Kundfordringar	13 993	10 688
Skatteverket, momsfordringar och behållning skattekonto	9 620	4 989

Per 2016-12-31 har kundfordringar skrivits ned med 131 tkr.

Belopp i tkr

Not 12 Förutbetalda kostnader	2016-12-31	2015-12-31
	16 258	15 223
Förutbetalda hyreskostnader	13 087	12 706
Övriga förutbetalda kostnader	3 171	2 517

Belopp i tkr

Not 13	Upplupna intäkter	2016-12-31	2015-12-31
		176	-
	Lunds Universitet	108	-
	Region Östergötland	68	-

Belopp i tkr

Not 14	Avräkning med statsverket	2016-12-31	2015-12-31
	Anslag i räntebärande flöde		
	Ingående balans	-20 321	-27 402
	Redovisat mot anslag 04:01:008 Rättsmedicinalverket	393 993	362 046
	Anslagsmedel som tillförs räntekonto	-405 112	-371 005
	Återbetalning av anslagsmedel	9 191	16 101
	Fordringar/skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-22 249	-20 260
	Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
	Ingående balans	5 468	6 481
	Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-2 265	-1 013
	Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	3 203	5 468
	Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
	Ingående balans	0	0
	Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-	-61
	Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto	0	-61
	Summa Avräkning med statsverket	-19 046	-14 853

Belopp i tkr

Not 15	Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	2016-12-31	2015-12-31
	Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	57 795	69 612

Belopp i tkr

Not 16	Specifikation av myndighetskapitalet	Statskapital	Balanserad kapitalförändring avgiftsbelagd verksamhet	Kapitalförändring enligt resultaträkningen
	Utgående balans 2015	219	35 852	-11 447
	Ingående balans 2016	219	35 852	-11 447
	Föreg. års kapitalförändring	-	-11 447	11 447
	Årets kapitalförändring	-	-	-13 470
	Summa årets förändring		-11 447	-2 023
	Utgående balans 2016	219	24 405	-13 470

Årets kapitalförändring (-13 470 tkr) utgörs i huvudsak av utfallet för uppdragsverksamheten inom Rättskemi (-9 656 tkr). Det negativa resultatet inom Rättskemin beror till största delen av en omfördelning av personalkostnaderna mellan uppdrag och anslag som bättre stämmer överens med ärendeinflödet inom respektive område. Uppdragsverksamheten ska över tid bedrivas med full kostnadstäckning, vilket innebär en låg balanserad kapitalförändring.

Belopp i tkr

Not 17	Balanserad kapitalförändring	2016-12-31	2015-12-31
		24 405	35 852
	Rättsgenetik	11 846	15 648
	Rättskemi	14 000	22 178
	Rättsintyg	-1 441	-1 974

Belopp i tkr

Not 18	Avsättningar	2016-12-31	2015-12-31
	Avsättningar pensioner	-827	-505
	Ingående avsättning	-505	-885
	Årets pensionskostnad	-535	64
	Årets pensionsutbetalningar	212	316
	Utgående avsättning	-827	-505
	Övriga avsättningar	5 807	3 976
	<i>Lokalt omställningsarbete</i>		
	Ingående balans	3 976	3 447
	Avsatt under året	646	619
	Utbetalat under året	-351	-90
	Omklassificering	333	-
	Utgående balans	4 604	3 976
	En bedömning har gjorts att 500 tkr kommer att förbrukas under nästkommande räkenskapsår.		

<i>Skadestånd</i>		
Ingående balans	-	-
Avsatt under året	1 203	-
Utbetalat under året	-	-
Utgående balans	1 203	-

Större delen av avsättningen avser en avbruten upphandling där leverantören som tilldelades kontraktet kräver ersättning då de anser att de lidit ekonomisk skada.

Belopp i tkr

Not 19	Lån i Riksgäldskontoret	2016-12-31	2015-12-31
	Ingående balans	71 289	76 234
	Under året nyupptagna lån	8 761	16 430
	Årets amorteringar	-17 831	-21 375
	Summa lån	62 219	71 289
	Av regeringen beviljad låneram: 110 000 tkr		

Belopp i tkr

Not 20	Skulder till andra myndigheter	2016-12-31	2015-12-31
		10 081	9 767
	Skatteverket, arbetsgivaravgifter	5 604	5 351
	Leverantörsskulder mm till andra myndigheter	3 692	3 608
	Skatteverket, momsskuld	786	808

Skulden för preliminärskatt låg 2015 (5 347 tkr) under posten skulder till andra myndigheter. Posten har flyttats till övriga skulder i 2016 års balansräkning.

Belopp i tkr

Not 21	Övriga kortfristiga skulder	2016-12-31	2015-12-31
		5 618	5 352
	Innehållen skatt för egen personal	5 555	5 347
	Övriga skulder	64	5

Skulden för preliminärskatt låg 2015 (5 347 tkr) under posten skulder till andra myndigheter. Posten har flyttats till övriga skulder i 2016 års balansräkning.

Belopp i tkr

Not 22	Upplupna kostnader	2016-12-31	2015-12-31
		32 293	32 706
	Upplupen löneskuld inkl. sociala avgifter	4 792	5 002
	Upplupen semesterlöneskuld	25 791	24 805
	Övriga upplupna kostnader	1 710	2 898

Belopp i tkr

Not 23	Oförbrukade bidrag	2016-12-31	2015-12-31
		2 172	1 447
	Statliga	33	-237
	Utomstatliga	2 139	1 684

De två poster som redovisas per 2016-12-31 avser bidrag från Trafikverket respektive Sveriges kommuner och landsting. Oförbrukat bidrag från Trafikverket beräknas att förbrukas inom följande tidsintervall: Mer än tre månader till ett år 33 tkr

Belopp i tkr

Not 24	Anslagsredovisning	2016	2015
---------------	---------------------------	-------------	-------------

Nettoutgifterna har ökat med 32 008 tkr jämfört med 2015. Ca 20 000 tkr av ökningen kan förklaras av ökade lönekostnader till följd av löneökningar samt nyanställningar. Utgiftsökningen är även orsakad bl.a. av RMV:s nya uppdrag avseende medicinska åldersbedömningar.

Tabell- och figurförteckningar

Tabellförteckning

Tabell 1. Antal expedierade rättsgenetiska ärenden.	16
Tabell 2. Handläggningstid för expedierade rättsgenetiska ärenden.	17
Tabell 3. Kostnad per prestation och prestationstyp (i kronor)	19
Tabell 4. Antal expedierade rättskemiska ärenden.	21
Tabell 5. Handläggningstid för expedierade rättskemiska ärenden.	21
Tabell 6. Antal expedierade rättskemiska ärenden 2016 samt handläggningstider uppdelade på kvinnor och män.	22
Tabell 7. Kostnad per prestation och prestationstyp (i kronor)	26
Tabell 8. Antal expedierade rättsmedicinska ärenden.	28
Tabell 9. Handläggningstid för expedierade rättsmedicinska obduktioner fördelad på avdelning.	31
Tabell 10. Handläggningstid för kroppsundersökningar och yttranden fördelad på anställda respektive kontrakterade läkare.	34
Tabell 11. Kostnad per prestation och prestationstyp (i kronor)	35
Tabell 12. Antal expedierade utlåtanden efter rättspsykiatriska undersökningar (RPU).	36
Tabell 13. Antal och andel (%) rättspsykiatriska undersökningar där lagstadgade tidsgränser har överskridits samt antal och andel fall med anstånd.	39
Tabell 14. Rättsliga rådets yttranden över expedierade utlåtanden	41
Tabell 15. Kostnad per prestation och prestationstyp (i kronor)	43
Tabell 16. Antal hot- och våldsincidenter på de rättspsykiatriska undersökningsenheterna.	49
Tabell 17. Antal hot- och våldsincidenter på de rättspsykiatriska undersökningsenheterna (antal per 1 000 vistelsedygn).	49
Tabell 18. Antal beslut om avskiljning av säkerhetsskäl.	50
Tabell 19. Sjukfrånvaro från sammanlagd ordinarie arbetstid (procent).	54
Tabell 20. Redovisning av kostnader per verksamhetsområde (andel i procent) ¹	56
Tabell 21. Redovisning av anslagsintäkter per verksamhetsområde (andel i procent) ¹	56
Tabell 22. Redovisning av intäkter exklusive anslagsintäkter per verksamhetsområde (andel i procent) ¹	57
Tabell 23. RMV:s uppdragsverksamhet 2014 - 2016 (tkr)	58
Tabell 24. Fördelade gemensamma kostnader 2014 – 2016 (andel i procent)	59

Figurförteckning

Figur 1. Antal förrättade rättsmedicinska obduktioner 2005-2016.	27
Figur 2. Antal förrättade rättsmedicinska obduktioner per avdelning.	28
Figur 3. Antal expedierade utlåtanden efter rättsmedicinska obduktioner uppdelat på kvinnor och män.	29
Figur 4. Dödssätt – antal och andel av samtliga expedierade rättsmedicinska obduktioner.	30
Figur 5. Dödssätt – andel av samtliga expedierade rättsmedicinska obduktioner uppdelat på kvinnor och män.	30
Figur 6. Antalet donationsärenden och antalet tillvaratagna vävnader.	32
Figur 7. Antal expedierade rättsintyg.	33
Figur 8. Antal expedierade rättsintyg, uppdelat på kvinnor och män.	33
Figur 9. Antal expedierade utlåtanden efter rättspsykiatriska undersökningar (RPU) och § 7-intyg.	37
Figur 10. Antal expedierade rättspsykiatriska undersökningar och § 7-intyg uppdelat på kvinnor och män.	37
Figur 11. Antal expedierade § 7-intyg, per undersökningsenhet.	40
Figur 12. RMV:s finansiering 2014 – 2016 (i miljoner kronor)	59

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm den 22 februari 2017

Monica Rodrigo
Generaldirektör

